

Mas tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV. / STEVILKA 44

CELOVEC, DNE 31. OKTOBRA 1963

CENA 2.— SILINGA

V občestvu svetnikov

Večni in nespremenljivi Bog je neskončno pravičen in usmiljen obenem. Zato je vedno in povsod do vseh ljudi in do vsega človeštva posebej usmiljen in pravičen obenem. Ni še bilo in ga nikdar ne bo za človeka trenutka, ko bi mogel upravičeno reči: „Bog do mene ni pravičen, storil mi je krivico,“ ali upravičeno potožiti: „Bog je do mene neusmiljen, noče se me usmiliti.“

Ta verska resnica je jasna in ne dopušča niti najmanjšega dvoma. Redki pa so ljudje, ki tudi v težkih življenjskih preizkušnjah prav nikdar in prav nič ne podvomijo nad božjo pravičnostjo ali nad božjim usmiljenjem. Kolikokrat sicer pravičen in pošten človek vzdihne, ko ga kaj zelo hudega zadene: „Kako, da mi je Bog to dopustil? Kaj takega vendar nisem zaslužil!“ In njegova vera v neskončno božjo pravičnost se začne majati. Koliko ljudi tudi v sodobni človeški družbi vsak dan obupa, ker so izgubili vero in zaupanje v neskončno božje usmiljenje.

In vendar je Bog do vseh ljudi in do vsakega človeka posebej vedno in vsak hip neskončno usmiljen. Skozi vso zgodovino človeštva razodeva Bog svoje neskončno usmiljenje do vseh ljudi. **Dokler živimo na tem svetu, ostanemo pod zakonom božjega usmiljenja.**

Le kdor celo svoje življenje odklanja božje usmiljenje, ali ga predrzno zlorablja, je sam kriv, da pade po smrti v roke neskončno pravičnega Boga. Kajti v trenutku smrti je za vsakega človeka ura božjega usmiljenja minila in je udarila zanj ura božje pravičnosti. Bog v svoji neskončni pravičnosti mora kaznovati neodpuščene grehe in ne poravnane krivice tako, kot zaslužijo. Zato neskončna božja pravičnost nujno zahteva za nespokorjene velike grešnike pekel — kraj večnega trpljenja, in za spokorjene, pa še ne grešnih madežev povsem očiščene ljudi, vice — kraj očiščevanja in trpljenja časnih kazni.

Nekateri težko spravijo v sklad vice in pekel z neskončnim božjim usmiljenjem. Gledajo pač na neskončno popolnega Boga preveč enostransko in s svojim omejenim človeškim modrovanjem ne morejo spraviti v sklad neskončne božje pravičnosti in neskončnega božjega usmiljenja. Tako je celo slavni italijanski pisatelj Papini zašel v zmoto. V enem svojih zadnjih romanov je namreč zanikal pekel, ker ga ni mogel spraviti v sklad z neskončnim božjim usmiljenjem. A sv. Cerkev je takoj to njegovo knjigo obsodila. Pekel zahteva neskončna božja pravičnost in svetost; a tudi neskončno božje usmiljenje, saj si božje lastnosti ne morejo medsebojno nasprotovati.

Vsi, katere Bog obsodi v pekel, vedo, da so to kazni zaslužili, ker so se v svojem življenju odpovedali Bogu in so se s hudobijo od njega obrnili. Njihova hudobija jim postane čisto jasna in se sami sebe sramujejo. Vedo, da ne spadajo v družbo svetnikov, in pred Bogom jih je silna groza. Zato jim je obsodba v pekel, dasi v strašno kajzen, vendar tudi v uteho. V uteho jim je namreč zavest, da so dobili tako kazni, kakršno zaslužijo. Kajti hujše bi bilo nositi na duši grehe in zločine ter ostati nekažnovani ali vsaj ne tako, kot to zahteva neskončna božja pravičnost in svetost. Zato tudi za pogubljene v pekel velja: Kar Bog stori, vse prav stori; tudi zanje ni mogel storiti bolje, kakor je storil, ko jih je kaznoval s peklom. Oni sami se bolje zavedajo kot mi, da njihove kazni v pekel prav nič ne nasprotujejo neskončnemu božjemu usmiljenju.

A čeprav udari za vse ljudi po smrti ura božje pravičnosti, je Bog v svojem neskončnem usmiljenju vendar iznašel odrešilno sredstvo tudi za tiste, ki si sami ne morejo več pomagati. So namreč pod oblastjo ne-

Spojitev koroških občin sklenjena

Veliko razburjenje ob ukinitvi občin. — V deželni zboru besedni boji. — Nočno zasedanje tekmuje s časom. — SPÖ-KPÖ večina doseže svoj namen. — ÖVP-FPÖ opozicija odločno protestira proti nedemokratskim metodam.

Že v zadnji številki našega lista smo poročali, da je koroška socialistična stranka stavila v deželni zbor predlog o spojitvi oziroma razpustitvi nekaterih koroških občin. Vsega skupaj je bilo prizadetih 37 občin. Predlog je bil iznesen verjetno v zvezi z občinskimi volitvami, ki bodo marca 1964.

Za pretekli ponedeljek dopoldne je bil ponovno sklican deželni zbor na zasedanje, na katerem naj bi ta problem obravnavali. Ker so vsi poslanci smatrali to zasedanje za eno najbolj važnih, so se ga polnoštevilno udeležili. Na dnevnem redu je bilo 22 točk, od teh 20 v zadevi spojitve občin, o čemer je podal izčrpno poročilo tretji predsednik deželnega zbora Ebner kot načelnik kluba socialistov.

Ker je opozicija (ÖVP-FPÖ) hotela čim bolj zavleči dokončno odločitev, ni bila do

spadajo skupaj — pri čemer so zagrešili to nepravilnost, da se sploh niso posvetovali z zastopniki prizadetih občin niti jih vprašali za njih mnjenje, prav tako ne pristojne organizacije Zveze občin.

Kot zastopnik FPÖ je govoril dr. Knaus in očital socialistom, da so življenja sposobne manjše podeželske občine „obsodili na smrt“.

Naslednji govornik je bil deželni glavar Wedenig v svojstvu občinskega referenta koroške deželne vlade, ki je pojasnjeval, da so se ustroj in naloge občin v teku 100 let, odkar obstajajo, bistveno izpremenili. Na podlagi teh izkušenj so bile že svoječasno številne občine v Avstriji spojene oz. njih meje izpremenjene, tako tudi na Koroškem in Štajerskem. Povsod to se lahko ugotovi, da so to bili posrečeni ukrepi. (Na

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

Vsi koroški Slovenci na

Einspielerjevo proslavo

v nedeljo, dne 17. NOVEMBRA 1963, ob dveh popoldne v veliki dvorani

DELAVSKE ZBORNICE v Celovcu.

Sodelujejo: Goriški in koroški pevski zbori.

Predprodaja vstopnic v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu,

Viktringer Ring 26 (Mohorjeva hiša).

18,30 dokončno obdelana niti prva točka (priključitev občin Blato in Libuče k Pliberku). Kot prvi opozicijski govornik je nastopil drugi predsednik dež. zbora Ritscher (ÖVP), ki je zelo kritiziral socialiste zaradi ostrih policijskih varnostnih ukrepov ob dohodih v deželni dvorec, češ da so celonjmu hoteli trije policisti preprečiti vstop.

Nadalje je obsodil nedemokratsko postopanje socialistov v zadevi spajanja oz. razpuščanja občin. Kajti spojitvi nameravajo občine, ki po svojem ustroju nikakor ne

skončne božje pravičnosti. To odrešilno sredstvo je občestvo svetnikov. Sicer pogosto izpovedujemo: Verujem v občestvo svetnikov, vendar le preradi pozabljamo na veliko važnost te resnice. Občestvo svetnikov je namreč duhovna zveza vernikov na zemlji, duš v vicah in svetnikov v nebesih. Verniki na zemlji smo v zvezi tako, da si med seboj pomagamo z molitvami in dobrimi deli. Svetniki v nebesih smo v zvezi tako, da jih častimo in na pomoč kličemo, oni pa za nas Boga prosijo. Z dušami v vicah smo pa v zvezi tako, da jim pomagamo z molitvijo, z dobrimi deli in odpustki, posebno z daritvijo svete maše, duše v vicah pa za nas Boga prosijo. Kakšna milost za nas, da smo v občestvu svetnikov! Ta povezanost je močna in plodovita in nadvse čudovita, saj združuje nebo, vice in zemljo ter ne pozna nobene zapreke: ne smrti, ne časa. Tega občestva ne more nihče uničiti: ne zemeljske in ne peklenške sile, nobena zemeljska in nobena peklenška oblast. Občestvo svetnikov je delo božje ljubezni in neskončnega božjega usmiljenja.

V občestvu svetnikov smo deležni velike pomoči od duš v vicah in od svetnikov v nebesih. A pomagali nam bodo toliko bolj uspešno pri Bogu s svojo priprošnjo, kolikor bolj bomo sodelovali z njimi tudi mi. S

Štajerskem so n. pr. iz 216 manjših občin sestavili 87 večjih). Koroška deželna vlada je ta predlog sestavila in predložila po temeljiti proučitvi vsakega posameznega slučaja. Kajti upoštevati je treba to, da je v zvezi z velikanskim razvojem gospodarstva, tehnike in prometa v zadnjih desetletjih položaj popolnoma drugačen, kot pa je bil svoj čas. Te izpremembe se v enaki meri odražajo tudi v strukturi in nalogah občin v današnjem času.

Nastopili so še številni drugi govorniki

svetniki tako, da jih bomo goreče častili in na pomoč klicali; z dušami v vicah pa tako, da bomo zanje molili, zanje darovali dobra dela in odpustke, zlasti pa darovali zanje sv. maše. Cerkev naglašala kot najbolj uspešno pomoč dušam v vicah: daritev sv. maše. Zato so verniki že od nekdaj radi dajali za sv. maše.

Duše v vicah si same ne morejo pomagati; trpe pa veliko. Najmanjše trpljenje v vicah je hujše, kot je na zemlji največje trpljenje. In vendar: kako obsojamo tiste, ki trpečim okrog sebe nočejo pomagati, dasi bi jim mogli! A še veliko bolj je kruto, iti brezbrizno mimo trpljenja duš v vicah, ki tako zelo potrebujejo in tudi pričakujejo naše pomoči. Nismo jim dolžni pomagati le iz ljubezni, ampak nekaterim tudi iz hvaležnosti ali celo iz pravičnosti. Nekatere so morda v vicah predvsem zaradi našega slabega zgleda, zaradi zanemarjanja dolžnosti, ki smo jih imeli do njih, ali morda celo zaradi našega zapeljevanja v greh. Zlasti naj nas pa sili k pomaganju sočutje do njih in zavest, da bodo prav tiste duše največje priprošnice pri Bogu za nas, katerim smo pomagali, da so se prej rešile iz vic.

Največjo nagrado bomo pa prejeli od Boga, ki je rekel: „Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli.“ J. K.

vseh strank, zastopanih v deželnem zboru, tako da se je debata zavlekla pozno v noč. Pri dokončnem glasovanju je bil zakonski predlog odobren z 18:17 glasovi, ker je s socialističnimi poslanci (17) glasoval za predlog tudi poslanec KP Katzianka.

Tako so socialisti s pomočjo edinega komunističnega poslanca v koroškem deželnem zboru zapečatili likvidacijo številnih manjših občin, med katere spadajo na dvojezičnem ozemlju Blato, Libuče, Bela, Medborovnica in Lipa. Da se je to izvedlo mimo volje prizadetega prebivalstva, je, kot izgleda, socialistom in komunistom vseeno.

Velika rudniška nesreča

V rudnik železa Broisted pri Lengede v bližini Hanovra je konec prejšnjega tedna vdrla voda in na ta način onemogočila 129 rudarjem izhod iz rudnika v globini 100 metrov. Do naslednjega dne zjutraj se je srečno rešilo 79 rudarjev — deloma sami, deloma pa so bili še živi odkopani; 50 pa jih je še zakopanih in verjetno je 43 od njih že mrtvih.

Vodstvo rudnika je takoj ukrenilo vse potrebno za rešitev sedmih verjetno še živih rudarjev. Več reševalnih mošttev je pričelo kopati rove do ponesrečencev. Naslednji dan so teh sedem že mogli rešiti, od ostalih 43 pa še dva. Reševalci pa so nadaljevali s svojimi deli in so ta ponedeljek zaslišali iz globine neko trkanje. Ugotovili so, da so še trije rudarji pri življenju v nekem rovu 90 m globoko, kamor od sedaj še ni prodrla voda zaradi stisnjenega zraka. Vsi upajo, da se bo posrečilo rešiti tudi te tri.

CDU zopet v porastu

V zadnjem času je bilo v Zahodni Nemčiji več volitev v deželne zборе, pri katerih so narastli glasovi za Krščansko demokratsko unijo (CDU).

Tako je na primer v Bremenu dobila skoraj še enkrat toliko glasov kot pred 4 leti in ima sedaj 31 poslancev (skupaj jih je 100), dočim jih je imela pred štirimi leti le 16. Socialistična stranka (SPD) ima še vedno absolutno večino s 57 poslanci (l. 1959 jih je dobila 61).

Preteklo nedeljo so bile volitve na ozemlju, ki ga je Nizozemska odstopila 1. avgusta t. l. Nemčiji. Ob zelo visoki volilni udeležbi — med 85 do 90 %! — je CDU skoraj povsod dobila največ glasov od vseh strank.

AFRIŠKA POGAJANJA V MALI

Da bi rešili oboroženi spor med Alžircom in Marokom, o katerem smo obširneje zadnjič poročali, so posredovalci-državniki dosegli, da sta obe sporni stranki pristali na skupna pogajanja v Bamaku, glavnem mestu afriške republike Mali.

Teh pogajanj se poleg maroškega kralja Hasana II. in alžirskega predsednika Ben Bella udeležujeta še predsednik republike Mali Mobido Keita in abesinski cesar Haile Selasie, ki ima največ zaslug v posredovanju, da je do tega sestanka sploh prišlo. Po dolgotrajnem pogajanju sta se nasprotnika le sporazumela: sklenila sta prenehati z bojnimi operacijamiopolnoči 2. novembra.

SOVJETSKO ZLATO NA ZAPAD

V torek je po vesteh iz Londona tam pristalo sovjetsko letalo, ki je pripeljalo 5½ ton zlata v vrednosti 154 milijonov šilingov. Pričakujejo pa še dovoz nadaljnjih 4½ ton zlata v London. Nadalje poročajo iz Pariza, da je tudi tja te dni pripeljalo neko drugo sovjetsko letalo približno enako množino zlata. Vse to zlato nameravajo Sovjeti prodati in z izkupičkom plačati pšenico, dobavljeno iz Amerike (Kanade).

Politični teden

Po svetu . . .

ERHARD — HOME

Se vedno so časopisne strani polne ugotavljanj ob prevzemu političnega vodstva v Nemčiji in Angliji po dveh novih političnih osebnostih: Erhardu in Homeju. Iz njune preteklosti skušajo napovedovalci uganiti, kakšno smer bosta ubrala v svoji politični dejavnosti.

O novem kanclerju v Zapadni Nemčiji prof. Erhardu je znano, da je odlični gospodarstvenik, kar so mu priznali že Amerikanci. On je oče „nemškega gospodarskega čudeža“ in je poleg dr. Adenauerja največ pripomogel, da je Nemčija danes gospodarsko najmočnejša država v Evropi. On sam pa te svoje zasluge zanika, ko prisoja gospodarski dvig Nemčije pridnosti nemškega prebivalstva in ameriški pomoči. Erhard je star 66 let in je po veri protestant, čeprav je po rodu iz pretežno katoliške Bavarske. Bil je član uporniške vlade, ki je pripravljala atentat na Hitlerja (1944), Angleži oz. Amerikanci pa so ga l. 1948 postavili za gospodarskega upravitelja zasedene Nemčije. Prvotno član stranke svobodnih demokratov se je priključil Adenauerju, ko je spoznal, da bo v stranki kršč. demokratov laže mogel razviti svoje gospodarske načrte. Zelo zanimiva je njegova izjava o sebi: „Nikdar ne bom strankarski politik v ozkem pomenu besede. Adenauer mi je nekoč dejal, da naj mislim na volitve. Pa sem mu odgovoril, da volitve ne morejo spremeniti mojega prepričanja. Sem zelo različen od svojega prednika. Zanima me človeštvo kot tako.“

V Angliji pa je prevzel politično vodstvo lord Home, ki izhaja iz ene najstarejših plemenitaskih rodbin Škotske. O njem so napovedovali, da bo imel težave ne le z laburistično opozicijo, temveč tudi z mnogimi nezadovoljnimi v lastni (konservativni) stranki. Na splošno mu očitajo, da je preveč nazadnjaški in da kot plemenitaš ne more prisostovati razpravam v Spodnjem (poslanskem) domu; ta zakon so šele pred nekaj leti dosegli laburisti. Da lord Home pomiri nasprotnike, se je za svojo osebo odpovedal plemiškemu naslovu in se podal na Škotsko, da tam agitira za bližnje volitve, pri katerih bo kandidiral za poslansko mesto. Novi šef angleške vlade Sir Alexander Frederick Douglas Home je pokazal svojo spretnost tudi ob nastopu, ko je sprejel mandat šele tedaj, ko je dobil zagotovilo sodelovanja najvplivnejših politikov lastne stranke (Butler, Hailsgham).

„BIG LIFT — VELIKO DVIGALO“

Sredi prejšnjega tedna so Amerikanci začeli prevažati v Evropo svoje vojaštvo na napovedane vojaške vaje. To ni sicer nič posebnega, ker se to vrši že ves čas po vojni. Toda tokrat se prevoz vojaštva vrši na svojevrsten način. Celo divizijo (15 tisoč mož) so s pomočjo „velikega dvigala“ prepeljali po nekakem zračnem mostu v rekordnem času, to je v manj kot 72 urah. V ta namen so uporabljali približno 250 letal, kar je stalo blizu 20 milijonov dolarjev. Vojaštvo se bo mudilo približno mesec dni, potem pa bi se naj vrnilo nazaj v ZDA. Pri tem pa se slišijo glasovi, da bi naj ta poizkus pomenil začetek zmanjšanja vojaških postojank v Nemčiji, kar je močno vznemirilo politične kroge v Bonnu. S tem, da so ZDA s poskusom „Big lifta“ hotele preizkusiti zmogljivost in hitrost zračnih prevozov, kar bi naj služilo v slučaju napada, bi bila dana možnost, da puste v Zapadni Nemčiji le omejeno število zavezniškega vojaštva. Kajti v slučaju napada bi itak v treh dnevih postavili več deset tisoč vojakov v Evropo. Toda v Bonnu se dobro zavedajo, da z modernimi sredstvi sovražnik, ki stoji ob mejah, v treh dnevih že pomanjdra polovico nezaščitene dežele.

Da pomiri Nemce, je prispel te dni v Bonn sam zunanji minister Rusk, ki je zagotovil, da ostanejo ameriški vojaki v polnem številu na dosedanjih položajih. Vsekakor pa pomenja „Big Lift“ doslej največje tovrstno podjetje, obenem pa so to tudi doslej najbolj drage vojaške vaje.

PRED VLADNO KRIZO V ITALIJI

V Italiji imajo še vedno vlado, ki ne uživa večinske podpore v parlamentu ter je samo „začasna“. Vodi jo krščanski demokrat Leone, ki je te dni napovedal, da bo konec oktobra podal ostavko, kakor je bilo

predvideno. S tem postane zopet aktualno, kakšno vlado bo Italija imela v bodoče. Predvidevajo, da se bo le posrečilo sestaviti vlado „levega centra“, to je vlado krščanske demokracije v povezavi z desničarskimi in levičarskimi socialisti (ti zadnji so bili doslej obenem s komunisti v opoziciji). Vodstvo kršč. demokracije je ponovno izreklo jasne pogoje sodelovanja z levičarskimi socialisti; predpogoj je, da socialisti popolnoma pretrgajo s komunisti, ki imajo nedemokratske nazore o sožitju narodov.

V teh dneh se odločuje, ali bo prišlo do politične linije „levega centra“. Levi socialisti imajo namreč svoj vsakoletni kongres, kjer je glavna točka programa, da odločijo prav to. Zdi se, da so se pristaši avtonomistične struje, katero vodi stari vodja Nenni, močno okrepili v zadnjem letu in da bodo s svojo premočjo odločili v prid sodelovanja s krščanskimi demokrati. V tem slučaju bi bilo rešeno osrednje vprašanje italijanske notranje politike, ki bi pa tudi za svetovno politično ravnotežje bilo velike važnosti, saj je Italija pri EWG in pri NATO važen

. . . in pri nas v Avstriji

KONFERENCA V ZENEVI

Kakor je bilo napovedano, sta se sešli 23. oktobra v Zenevi avstrijska delegacija z zunanjim ministrom dr. Kreyskim na čelu in italijanska delegacija z ministrom Picconijem na čelu, da nadaljujeta razgovore o južnotirolskem vprašanju. Čeprav je vladalo pred sestankom zaradi osporavane razsodbe tridentskega sodišča precej napeto razmerje med Italijo in Avstrijo, je tokratni sestanek proti pričakovanju dobro uspel. Uradna poročila priznavajo, da so ob sestanku prišli do stvarnega gledanja na ta problem, kar kaže, da bodo v prihodnje lahko začeli z reševanjem južnotirolskega vprašanja. Pri tem je sodeloval tudi tirolski glavar Wallnöfer, kar je vsekakor dobro znamenje. Tudi je dogovorjeno, da bodo upoštevali dognanja komisije 19-terih, pri čemer je še želeli, da v bodoče bolj upoštevajo želje južnotirolskega prebivalstva.

DEMONSTRACIJE NA KOROŠKEM

Ko se je zvedelo na podeželju za predlog socialistov v deželnem zboru o združenju (komasaciji) nekaterih občin prejšnji teden, je povsod prišlo do hudih protestov, zlasti pa še v prizadetih občinah. Takoj so bili sklicani v večini prizadetih občin sestanki, na katerih je prišlo do sklepa, da takoj stopijo v samoobrambo. Sledili so pismeni protesti na deželno vlado in romale so posamezne delegacije do deželnega glavarja oz. predsednika dež. zbora Tilliana.

Kaj delajo Bretonci?

Če pogledamo na zemljevid Francije, vidimo dva velika polotoka, ki štrli v Atlantski ocean nasproti britanskim otokom. Prvi se imenuje Normandija. To je kraj, kjer so se med zadnjo vojno zavezniški izkrcali, preden so začeli potiskati iz zahoda Evrope Nemce proti Renu.

Drugi polotok, severno od Normandije je Bretanija. Tam živi ljudstvo, ki ima svoj jezik, ki ni francoščini skoraj popolnoma nič podoben. To so Bretonci, ki so keltskega izvora. Bretonci se smatrajo za svoj narod, čeprav si niso mogli ustvariti toliko, kot so si ustvarili Slovenci. Se pa žilavo borijo za svoj obstoj že dolgo let.

Znan je njihov list v francoščini „Avenir de la Bretagne“ („Bretonska bodočnost“). List se bori za bretonske pravice in prinaša tudi članke v bretonskem jeziku. Je glasilo Bretonske narodne organizacije. Bretonci so organizirani ne le v Bretaniji, ampak tudi po drugih mestih Francije, kot na primer v Parizu.

Ker se v šoli ne učijo bretonščine, so organizirali učenje bretonščine po zasebnih šolah in posebno po dopisnih šolah. Izdali so knjigo „Bretonščina po slikah“ in knjigi primerno so izdelali tudi ploščo za učenje jezika svojih dedov in pradedov. Od časa do časa izdajajo brošure, ki seznajajo rojake in druge z bretonskimi problemi in pravicami. V svojih listih poudarjajo, kako važno je pristopanje k narodni organizaciji. Vendar samo to, da se vpišeš in da plačaš skromno članarino, je premalo. Treba je aktivnega sodelovanja. Treba je zavestnega dela za narodno skupnost. Ni mišljeno tu, da je treba delati izredna in junaška de-

činitelj. Obenem bi pa tudi bila dana možnost, da Italija še reši svojo denarno stabilnost, ki je v zadnjih mesecih zašla v resne težave.

NOVI PREDSEDNIK ARGENTINE

Argentina je zadnja leta doživela hude notranje politične pretrese, ki so grozili vreči državo v splošen nered. Sredi oktobra pa se je zopet povrnila v redno ustavno življenje. Dne 12. oktobra je prisegel novi predsednik republike ljudski radikalec dr. Arturo U. Illia. Isto so storili po prestolnicah provinc tudi guvernerji. Tako je bila srečno zaključena ena najtežjih dob v argentinski politični zgodovini, ki je nastala z odstavitvijo ustavnega predsednika dr. Artura Frondizija v lanskem marcu. Usoda Argentine je bila nato vse do nastopa novega svobodno izvoljenega predsednika v rokah predsednika dr. Guida, ki je odstavljenega dr. Frondizija zamenjal kot predsednik senata ter oboroženih sil. Končno so bile volitve 7. julija letos in po rezultatu teh je Argentina zopet dobila demokratično izvoljeno ustavno oblast, kar da upati, da se ji bodo vrnila zopet lepši časi gospodarskega процvita.

Prejšnjo sredo pa je bil pravi pohod na Celovec. Blizu 800 županov in občinskih odbornikov je prišlo v Celovec zahtevati „staro pravdo“, ker jim po demokratičnih načelih nima nihče pravice ukinjati občin. Iz Labotske doline je pripeljalo demonstrante kar 70 avtomobilov, kajti tam bi naj ukinili deset občin.

Pred deželnim dvorcem in pred palačo deželne vlade je prišlo do ostrih demonstracij, a v poslopja ni mogel nihče, ker je policija zaprla vse dohode. Ožja delegacija je bila sprejeta pri predsedniku Zveze občin Tillianu, ki je dal zagotovilo, da bodo o bodočnosti občin odločali po načelih demokracije. — Toda do komasacije teh občin je vendar prišlo. (Glej posebno poročilo).

AVSTRIJA V EWG

Glede pristopa Avstrije v Evropsko gospodarsko skupnost je bilo že mnogo govorenja in zdi se, da je v državi sami vprašanje zelo osporavano. Velik del levo usmerjenega tiska ima hude pomisleke proti vstopu Avstrije v EWG, dočim je Ljudska stranka odločno za njen pristop. Pri tem priznava, da bodo za nekatere pánoge gospodarstva nastale težave, vendar je treba nacionalno gospodarstvo gledati kot celoto in v tem slučaju je edina rešitev za Avstrijo, da čimprej prosi za vstop. Kakor pa je slišati, bodo 4. novembra začela končno veljavna pogajanja med Avstrijo in EWG in, kot je izjavil sam zunanji minister Kreyski, je upanje veliko, da bodo pogajanja potekala ugodno in hitro.

Spor v indijski KP

Pred kratkim je zasedal plenum centralnega komiteja indijske komunistične stranke. Približno dve tretjini delegatov je v zvezi z bodočo politiko KP Indije izjavilo, „da mora ona dokončno izplavati iz kalnih vod sedanje zavisnosti od frakcijskih pritiskov, prihajajočih iz Pekinga“. Nato je bila predložena dolga resolucija, po kateri se indijska KP postavlja v vrsto „večine v sedanjem komunističnem pokretu“, to je v korist linije Sovjetske zveze proti kitajskemu dogmatizmu.

Istočasno pa so prokitajsko usmerjeni delegati (približno ena tretjina) predložili drugo resolucijo, tej nasprotno. Pri glasovanju je bila ta resolucija Kitajcem prijazne manjšine zavržena s 55 proti 20 glasovi. Opazovalci menijo, da je več „propeking-skih sektašev“ spremenilo svoje stališče, t. j. da so postali bolj umerjeni oz. se niso hoteli izjaviti ne za eno ne za drugo stran.

Da se je sedaj precejšnja večina delegatov obrnila proti kitajskemu komunistom, je treba verjetno deloma pripisati tudi neupravičenim ponovnim oboroženim vpadom Rdeče Kitajske na ozemlje Indije.

SLOVENCI doma in po svetu

† Msgr. Matija Škerbec

Iz Združenih držav Sev. Amerike je prispela vest, da je zadet od kapi 17. t. m. umrl v bolnici v Clevelandu dekan msgr. Matija Škerbec.

Pokojni je bil rojen 5. nov. 1886 v Podcerkvi, župnija Stari trg pri Ložu; nekaj let pozneje je oče kupil majhno posestvo v vasi Gornje Jezero blizu Cerkniškega jezera. Sin Matija je šel v ljubljanske šole in je l. 1912 bil posvečen v duhovnika. Kot kaplan je služboval v Skočjanu pri Mokronogu in v Ljubljani, kot župnik pa v Trzinu in v Kranju, kjer je bil imenovan tudi za duhovnega svetnika in za dekana kranjske dekanije.

Že v Trzinu in Kranju je pokojni monsinjor pokazal svoje gospodarske sposobnosti in socialni čut za delavca in malega človeka, o čemer pričajo razne njegove gospodarske iniciative in ustanove.

Ob nemški zasedbi Jugoslavije je skrivaj zvedel, da hoče tudi njega gestapo zapreti oz. poslati v taborišče, zato se je konec aprila 1941 — še pravčasno — skrivaj umaknil v Ljubljano, kjer je bil naslednje leto postavljen za vodja škofijskega karitativnega oddelka. V tem svojstvu si je pridobil velike zasluge ob nenehni skrbi za begunce iz Gorénjske, Štajerske in pozneje iz Dolenjske, obenem pa je bil odločen idejni bорец proti komunizmu, katerega pristaši so zlasti v njegovem rojstnem kraju in okolici počenjali grozodejstva nad ubogimi nezaščitenimi kmečkim prebivalstvom.

Kot mnogo drugih se je tudi on l. 1945 pred komunističnim prihodom na oblast umaknil na Koroško, nekaj let nato pa v Cleveland (v Združenih državah severnoameriških), kjer je živel pod gostoljubno streho msgr. Alojzija Baznika, župnika pri Sv. Vidu. Tu je stalno pomagal v dušnopastirski službi. Deloma se je bavil tudi s karitativnim delom in s pisateljevanjem. Zbiral je gradivo slovenske politične zgodovine polpretekle in medvojne dobe, o čemer bo prihodnjič govoril krajsi članek.

S smrtjo pokojnika je slovenska katoliška skupnost izgubila iz svoje srede vidno duhovniško osebnost. Rajniki se je vsa svoja duhovniška leta, posebno pa še od organiziranega nastopa borbenega brezboštva med slovenskim narodom, s svojim neustrašenim duhom boril za zmago božjega kraljestva na zemlji.

Blagemu pokojniku naj bo Vsemogočni bogat plačnik za vsa njegova številna dobra dela; njegovo truplo pa naj se v tuji zemlji v miru odpočije po zares trudi polnem življenju! R. i. p.!

Književnik dr. Rupel umrl

Zadet od možganske kapi je v nedeljo, 20. okt. umrl v Mariborski bolnici eden največjih sodobnih slovenskih književnikov, dr. Mirko Rupel. Kot ravnatelj Narodne univerzitetne knjižnice v Ljubljani se je udeležil zborovanja slovenskih bibliotekarjev v Mariboru, kjer je zbolel in se zdravil v mariborski bolnici. Pokojni profesor je bil doma iz Trsta, kjer se je rodil leta 1901. Po prvi svetovni vojni se je s starši preselil v Ljubljano, kjer je dokončal na univerzi slavistiko, izpopolnil pa se je še na pariški Sorboni. Dr. Rupel je bil zaslužen literarni zgodovinar, jezikoslovec in bibliotekar. Velike zasluge ima za zbiranje in urejanje slovenskih jezikoslovnih spomenikov. Najgloblje je posegel v dobo protestantizma in protireformacije v naših krajih ter je med drugim tudi uredil Trubarjev zbornik. Kot priznan jezikoslovec je sodeloval pri obeh povojnih izdajah Slovenskega pravopisa in pri povojnih izdajah starejših slovenskih pisateljev (Gregorčič, Jurčič...). Pa tudi sicer se je zelo trudil za lepoto slovensčine s tem, da je več let vodil jezikovne pogovore na radiu in priobčeval v znanstvenih revijah razprave o slovenskem jeziku. Bil je tudi urednik Znanstvenega vestnika Akademike založbe. Mnogo je prevajal iz srbohrvaščine in italijanščine (Goldonijeva Primorske zdrahe). Pogreb velikega znanstvenika in ljubitelja slovenske besede dr. Mirka Ruplja je bil prejšnjo sredo na Zalah, v dopoldanskih urah istega dne pa je bilo njegovo truplo izpostavljeno v auli Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Igralska dejavnost v Lanusu

V Slovenski vasi v Lanusu (Argentina) imajo vedno kulturne prireditve, kar je dobro znamenje. Zlasti igralska družina je zelo podjetna, ko pripravlja v svojem domu zanimive igre. Pred kratkim so pripravili resno in zahtevno igrano „Gospodova ura“, katero so tako dobro zaigrali, da je kritika ugotovila, da take igre še ni bilo videti v Lanusu. Le malo pozneje pa so isti igralci poskrbeli za razvedrilo svojim gledalcem, ko so prav tako dobro igrali veseligrano „Pričarani ženini iz Amerike“. Pri tem ugotavljajo, da lepa igra poleg petja še vedno pritegne ljudi v slovensko skupnost, zato je splošna želja Slovencev v Argentini, da delavne in zmogne igralske družine v čim več krajih gostujejo in s tem vršijo veliko narodno delo. Tega se lanuska igralska družina tudi zaveda, zato je že na misijonsko nedeljo gostovala v Ramos Mejiji.

ANTON ILC:

Srečanje z Rusi

(Nadaljevanje)

Ker je večina obiskovavcev pripadala znanstvenim policem, so nam zastavljali predvsem znanstvena vprašanja: „Ali si znanost in vera ne nasprotujeta? Kako ju je mogoče združiti? Kakšno je zadržanje Cerkev do znanosti? Ali ne mislite, da bo umetna sinteza življenjske celice, nad katero se trudijo naši učenjaki — in ne samo naši —, pomenila smrtni udarec za vero? Kako je ob sodobni tehniki še moč zagovarjati vero? Vi pravite, da se čudeži še godijo: kako to lahko dokažete?“

Na taka in podobna vprašanja ni bilo tako težko odgovoriti. Ugotovili pa smo veliko razliko med starim ruskim inteligencom in tem, ki se je oblikoval pod Sovjeti. V kolikor je prvi bolj kulturni in razgledan, pa mogoče nagnjen k včasih dolgim in meglenim razmišljanjem, toliko bolj je drugi specialist-pozitivist, ki za razmišljanje ne kaže smisla ter prizna samo dejstva.

Večkrat so nam sovjetski obiskovalci med razgovori dejali: „Ne filozofirajte! S filozofijo je mogoče vse dokazati, resničnost pa je drugačna (jasen namig na njihovo razočaranje nad marksizmom!). Dajte nam fakte!“

Tako so na primer znanstveno strogo preiskani lurski čudeži napravili na mnoge od njih močan vtis. Ker so bili vzgojeni v materialistični ideologiji, so nagnjeni k temu, da vse sodijo po sili, po materialnem uspehu. Zato ni bilo dovolj, govoriti o blagodejnem vplivu in o miroljubju Cerkev v zgodovini, temveč jim je to bilo treba pokazati na konkretnih primerih, ker cerkvene zgodovine sploh ne poznajo ali pa gledajo nanjo z vidika prevratnih klevet, ki se jih morajo učiti v komunističnih šolah.

Vajeni policijskega nadzorstva in pokorščine brez oporekanja, vsaj zunanje, so se čudili, da se papeževa navodila zmeraj ne izpolnjujejo. „Kako je mogoče, da je v

katoliški deželi toliko nedostojnih lepakov, nedostojne reklame, medtem ko je vse to pri nas prepovedano?“

Njihovo pojmovanje komunistične ideologije v vesoljnem načrtu, ki predpostavlja tudi enotnost vodstva, jim je pomagalo razumeti vesoljnost katoliške Cerkev in njene napore za zedinjenje vseh kristjanov. Nekaterim izmed njih se je zdelo samo po sebi umevno, da mora biti, če je en Kristus, ki je dal en evangelij in ustanovil eno Cerkev, enotno tudi vodstvo te Cerkev.

Ljudje do vere danes

Moderni človek je kaj v različnem odnosu do vere.

Če odmislimo tiste, ki vero z duhom in srcem sprejmejo, naletimo najprej na versko indiferentne ljudi. Ti sicer vedo za problem vere na sploh, a ta problem ne igra v njihovem življenju nobene vloge. Nimajo časa in smisla za vprašanja o življenju, posmrtnosti, Bogu itd. To so ljudje tega sveta, tega življenja in vsega, kar jim to življenje more nuditi. Brezbrižni nam s slavnim Gitterjem odgovarjajo: „Zakaj tako krčevito poizvedujete po tem, od kod prihajate in kam greste? Nikdar ne boste o tem ničesar zvedeli. Pustite vendar te ničevosti. Ta vprašanja so nekakšna bolezen, ki se tako zdravi, da se nanjo ne misli! (Sam se je spreobrnil na smrtni postelji).

Vzrok takšne indiferentnosti je pri mnogih pač pomanjkanje verske vzgoje, pri drugih lahkomišelnost, pri tretjih strah, da bi morali življenje spremeniti, če bi našli resnico, za kar pa ne čutijo poguma. O teh zadnjih velja, kar je zapisal nekdo o sv. Avguštinu: „Zgodba sv. Avgustina se ponavlja pri vsakem izmed nas.“

Druga vrsta ljudi v odnosu do vere so racionalisti. Ti sicer govorijo, da bi radi našli Boga, če bi se dal najti, v resnici pa si zapro vsako pot, ki bi jih znala pripeljati do Njega. To, kar je drugim kašipot k Bogu — čudovit red v vesoljstvu, glas-nravnega zakona v duši itd. — poskušajo razložiti naravno, racionalno, brez Boga. Raje priznavajo nerazvozljivo skrivnost na vsak korak, kot da bi priznali skrivnostnega Boga. Radi se zatekajo k modrijanom in vsem mogočim drugim izgovorom — samo da se izognemo Bogu. Sem spada tudi dialektični materializem, ki je znanstveno bil premagan, komaj se je rodil, a ki zato še ni mrtev. Kakor svetloba tistih zvezd, ki so že zdavnaj ugasnile na nebu, katerih svetloba pa je še na poti do nas, tako ta racionalistična teorija še „razsvetljuje“ milijone ljudi. Komunistem temelji na filozofiji, ki je bila morda v letu 1848 moderna, a je danes ni več — zato še toliko bolj žal, da je ta pre-

Nekateri drugi obiskovavci so nam dali vprašanja moralnega reda: Kaj je treba storiti za zveličanje? Kaj je greh? Ali se bodo pogani zveličali? Zakaj je zakonska zveza nerazdružljiva? O nesmrtnosti duše itd. Z velikim zanimanjem so poslušali evangeljsko učenje o tem. Božja ljubezen in usmiljenje do ljudi, globoka vez duše z Bogom po molitvi, nauk o mističnem Kristusovem telesu so nanje napravili globok vtis.

Mnogi so prosili, da bi jim pokazali, kako ljudje molijo. Spremljali smo jih v cerkev vatikanskega paviljona. Nekateri so gotovo bili pri službi božji, ker so v cerkvenih puščicah večkrat bili tudi sovjetski rublji.

(Dalje prihodnjič)

magana filozofija še danes „katekizem“ več kot 800 milijonov ljudi.

Tretja skupina ljudi v odnosu do vere so tisti, ki resno iščejo Boga, a ga še niso našli. Ljubijo resnico in jo hočejo najti in ko jo najdejo, se ji popolnoma izročijo. Resni in strastni bogoiskavci! Večkrat so to po navadi globoko verni ljudje, ki živijo po svoji vesti ter dajejo okolici najlepši zgled dela, pravičnosti in poštenosti. Poleg teh poštenih stoje drugi, ki tudi iščejo Boga, a šele po razočaranju, ki so ga doživeli v zemeljskih užitkih. Eden takšnih modernih je bil Charles de Foucault, ki je dolgo vrsto let živel malo lepo življenje, a je sredi praznotne zemskih užitkov vendarle strastno iskal Boga. In ko ga je končno našel, se mu je popolnoma in za vedno dal v službo.

A. K.

Kratke kulturne vesti

● Vodilna avstrijska revija „Wort in der Zeit“ je posvetila aprilsko številko jugoslovanski literaturi. Natisnili so tudi prevod pesmi Mateja Bora, Jožeta Udoviča, Kajetana Koviča in Daneta Zajca in proze Bena Zupančiča. Revija mlajših avstrijskih umetnikov pa je objavila pesmi Jožeta Udoviča, Daneta Zajca in Gregorja Strniš ter prozo Branka Rudolfa. Kot prevajalci so podpisani V. Vremec, H. F. Kulterer, H. Schneider, J. Messner, Pavel Zdovc, a tudi Lev Detela.

80-letnica znanega glasbenega raziskovalca. — Avstrijski profesor Otto Erich Deutsch, znani strokovnjak za zgodovino umetnosti, ki je znan zlasti po svojih študijah o življenju in delu Franza Schuberta, je obhajal te dni svoj 80. rojstni dan. Njegova „Dokumentarna biografija“ Franza Schuberta je nujno berilo za nove generacije, ki študirajo glasbo. Objavil pa je tudi znanstvena dela o Händlu in Mozartu. Otto Erich Deutsch se je leta 1938 umaknil v Anglijo, od koder se je leta 1952 vrnil v domovino. Danes uživa sloves kot največji strokovnjak za klasično glasbo.

škofov, kardinal Gracias, Alfrink in Liénart, ter nadškofje in škofje 15 različnih škofij na svetu, med njimi splitski škof Franič. Na seji je bilo 2.288 koncilskih očetov.

Med vposegi tega dne moremo zlasti omeniti besede splitskega škofa Franiča, ki naj bi po indiskretnosti italijanskega tiska želel, da naj bi izraz „Cerkve romarice“ spremenili v „borečo se Cerkev“, to je skupnost, ki se trudi za vzpostavitev božjega kraljestva med ljudmi s pomočjo izpolnjevanja zapovedi ljubezni in z osvoboditvijo duhov od sužnosti zmot, zlasti materializma in ateizma. Škof naj bi želel, da bi ustanovili študijsko središče škofov, ki naj bi določili vzroke materializma, ga proučili in po možnosti našli odpomočke proti njemu. Kardinal Alfrink, nadškof iz Utrechta na Holandskem pa je želel, da bi odstranili iz osnutka sedanji izraz „Petrus et apostoli“ in ga nadomestili s „Petrus ceterique apostoli“ ali „Petrus cum ceteris apostolis“, ker bi na ta način bolje prikazali idejo Petra, člana in vodje, istočasno pa apostolski zbor, ki ga sestavljajo vsi škofje.

Dne 3. oktobra se je vršila 40. generalna kongregacija. Tudi to zborovanje se je pričelo ob devetih in se zaključilo ob 12. Sv. mašo je daroval nadškof iz Yaunde v Kamerunu Zoa. Knjigo evangelijev je vzpostavil podtajnik Villot. Dela koncila je vodil četrti papežev delegat ali moderator po turnusu belgijski kardinal Suenens. V debato je poseglo šest kardinalov: Lercaro, Castro, Confalonieri, Richaud, Ritter in Bea ter 16 nadškofov in škofov, med njimi zagrebški nadškof Šeper.

Na 41. glavni koncilski seji, ki se je vr-

Med grobovi hodimo . . .

Med grobovi hodimo, ker je dan mrtvih. Ker smo tako vajeni. Ker se tako spodobi. Morda . . .

In morda nam je prijetno, nam je toplo pri srcu ob misli: še mi polje vroča kri po žilah, še se lahko veselim vzhajajočega sonca v jutru, mehke postelje na večer . . .

Morda nas spreleteva srh ob misli na trohneče kosti v gomilah, ko vendar vemo, vsak zase, jasno in neizbežno: tudi tvoja življenjska pot vodi semkaj pod rušo, tudi ti boš pokopal svoje želje in cilje, svoje prihranke in imetje, svoje neizpolnjene načrte v črni grob . . . Morda se nam stoji ob tej misli, za kratek hip, za trenutek, kolikor potrebuje zvezda, da se utrne . . .

In spet se oklenemo — mrzlično, morda grabežljivo kakor potapljaajoči se nesrečnik — življenjskih vrednot, spet se poženemo v lov za tuzemskimi dobrinami, spet se vključimo v tekmo komolcev, ki nam draži duha in živce, ki daje uteho našim žejnim dušam.

Mar nismo podobni slepcem, ki tipajo v črno, v nič . . .? Podobni bilkam, neobglenim in šibkim, najmanjši sapici izročeni na milost in nemilost . . .? In ni življenje naše kakor na nitki, najsi ga še tako samozvestno občutimo kot trdno drevo z globokimi koreninami . . .?

Med grobovi hodimo in pozabljamo, da je vse naše življenje eno samo prostrano pokopališče. Ubijamo, morimo in pokopujemo, to je naše življenje . . . Mar nista razlaga in ugovor pogostokrat takoj na mestu: življenjska borba — pravimo, samoohranitev, pravimo, in vendar: trda beseda udari kakor kladio po glavi in človek lahko umre od nje, — huda beseda rani srce, da človek lahko izkravi od tega, — zahrbtna beseda lahko zlomi križ človeku.

Mnogo je takšnih grobov okrog nas, za katere ne vemo več, kdaj smo jih izkopali . . .

Med grobovi hodimo in morda plakamo — ob toplih spominih na ljube rajne, ki jih nikoli več ne bo med nas . . . Plakamo, ker ljubimo sebe, ker ljubimo svoje spomine . . .? Morda.

Morda pa bo kateri izmed nas stopil na prostrano pokopališče ob svoji življenjski poti in bo prislutnil vzdihom in stokanju v grobovih, ki jih je izkopal . . . Morda bo vztrepetal in prebledel ob spominu na žive, v spominu na svoje bližnje. Morda bo obudil v razumevanju in ljubezni katero svojih žrtev iz groba pozabe v toplo luč življenja — s pravno besedo, z dobrim dejanjem.

Morda mu pot med grobovi potem ne bo več grozljiva, ne, gotovo ne. Misel na njegov lastni črni grob mu bo domača, nič drugačna, kot je njegov spomin na zibelko. Noč temna mu ne bo več zagonetna, ker bo v njegovi duši sonce. Ker bo to njegovo sonce žarelo na prehodu v neznane dalje . . .

J. Messner

R. RUS:

Posebno poročilo s koncila

V ponedeljek, 30. septembra 1963, se je pričela jutraj v baziliki sv. Petra prva glavna seja drugega obdobja koncila. Sv. mašo je daroval v ambrozijanskem obredu milanski nadškof Colombo. Glavni tajnik koncila Felici je nato prinesel knjigo evangelijev na koncilski oltar. Dela je vodil eden štirih papeževih koncilskih delegatov (moderatorjev), namreč kardinal Agagianian. Pred pričetkom del je glavni tajnik skupno s petimi podtajniki sporočil nekatere objave v latinščini, španščini, francoščini, angleščini nemščini in arabščini. Med drugim so objavili, naj koncilski očetje, ki žele govoriti na glavnih sejah, predložijo glavnemu tajništvu tri dni poprej povzetek ali celotno besedilo svojega govora. Vsakdo lahko govori deset minut. Dve minuti pred koncem ga bo telefonsko zvonjenje opozorilo, da mora končati. Za potek del v koncilski dvorani pa priporočajo vsem vedno in povsod največjo previdnost in zmernost. Kardinal Agagianian je zatem pozdravil koncilске očete, zlasti tiste, ki se prvič udeležujejo koncila, opazovalce-delegate in laične poslušalce.

Nato so pričeli z obravnavanjem osnutka koncilске izjave o Cerkvi. Uvodno besedo je podal kardinal Ottaviani, poročilo pa kardinal Browne. Osnutek je razdeljen v štiri poglavja. V razpravo je poseglo devet koncilskih očetov: kardinal Frings v imenu 65 nemških in skandinavskih koncilskih očetov, kardinal Siri, patriarh Batanjan iz Libanona in šest nadškofov in škofov, med njimi nadškof iz Hué v Vietnamu Ngo-din-Thuc. Koncilski očetje so ta dan izrekli ugodno

mnenje o osnutku na splošno. Nauk Cerkev je prikazan jasno s pastoralnim in ekumeniskim čutom. Sedaj ni v njem več toliko strogosti in pravnega stila.

Na tej prvi seji se je že pokazala vloga papeževih delegatov ali moderatorjev. Ko je v svojem govoru nadškof Ngo-din-Thuc, ki je brat predsednika Južnega Vietnama Diema šel iz okvira teme, ga je moderator kardinal Agagianian prekinil z zvonjenjem in povedal, zakaj je to storil. Pozval ga je, da naj se strogo drži stvari, kar je omenjeni potem tudi storil. — Seje se je udeležilo 2.258 koncilskih očetov in so jo zaključili nekaj po dvanajstih.

Na drugi (doslej 39.) generalni kongregaciji so koncilski očetje nadaljevali z razpravljanjem o uvodu in prvem poglavju osnutka o Cerkvi. Sv. mašo je daroval nadškof iz Colombo na Ceylonu, Cooray, knjigo evangelijev je ustoličil podtajnik Morcillo. Dela je vodil papežev delegat po turnusu, kard. Doepfner. Pred pričetkom del je koncilski podtajnik Villot prebral poslanico, ki so jo naslovili laični poslušalci koncilskim očetom. V njej laiki-poslušalci navajajo, da se zavedajo zgodovinskega dogodka, ko na podlagi sklepa svetega očeta prisostvujejo kot poslušalci koncilu, in da smatrajo svojo dolžnost izraziti koncilu veselje in globoko hvaležnost laikov, ki jih imajo čast zastopati, ter voljo, s pozornostjo slediti koncilskim delom in njegovim sklepom, hkrati se obvezujejo, da bodo vneto molili za srečen izid te velike skupščine.

Pismeno ali ustno so posegli v debato kardinal Camara v imenu 153 brazilskih

šila 4. oktobra, so koncilski očetje zaključili razpravo o uvodu in prvem poglavju osnutka o Cerkvi in pričeli razpravo o drugem poglavju. Sv. mašo je daroval apostolski vikar iz Mogadiska v Somaliji, Filipini, ki je ta dan praznoval 50-letnico svojega duhovništva in bivanja v misijonih. Knjigo evangelijev je vzpostavil koncilski podtajnik Kroll. O uvodu in prvem poglavju osnutka so govorili še kardinal Gerlier in sedem drugih koncilskih očetov. V debato so pismeno ali ustno posegli kard. Quintero v imenu venezuelskih škofov, Ruffini in Bacci in 15 nadškofov in škofov. Nekaj pridržkov so stavili v pogledu diakonata kot stalne ustanove v Cerkvi.

To dopoldne so koncilskim očetom razdelili spreminjevalne predloge za drugo poglavje osnutka o liturgiji, ki zadeva sv. Evharistijo. V torek, 8. oktobra, so nato koncilski očetje glasovali o teh spreminjevalnih predlogih.

V soboto, 5. oktobra, je imel v koncilski tiskovni dvorani nadškof Stourm iz Sensa, član škofovskega odbora za koncilski tisk, tedensko tiskovno konferenco, na kateri je govoril o temi „Prvi teden koncilskih del.“ V nedeljo, 6. oktobra, pa je imel v cerkvi sv. Iva v Rimu predsednik koncilskega tiskovnega odbora O'Connor sv. mašo za častnikarje.

Papež Pavel VI. je ob koncu tedna sprejel v zasebni avdienci svoje štiri delegate ali moderatorje na koncilu: kardinal Agagianian, Doepfnerja, Lercara in Suenensa, s katerimi se je razgovarjal o poteku koncilskih del.

(Dalje prihodnjič)

Zlati jubilej Mohorjeve poverjenice

Iz Euclida v Ohio (Združene ameriške države) poročajo, da je tam obhajala zlato poroko požrtvovalna poverjenica knjig Družbe sv. Mohorja gospa Vera Troha. Leto za letom vnaprej pobira med rojaki v bližini in sosesčini vlemesta Clevelanda udinino in v adventu potem raznaša knjižni dar naše Družbe.

Pred 50 leti se je poročila z vaščanom Leonom Troho, takrat kot 22-letno dekle, Stokelnova Veronika. Čez dober mesec potem sta odšla preko morja v nove kraje. Za mlada zakonca je bilo spočetka težko. Ni sta imela drugega kot upanje in pogum. K sreči sta bila mlada in zdrava. Tiste čase se je slabo zasluzilo; gledati je bilo treba, kaj se bo kupilo in kaj se bo kuhalo. Prišla je družina in zanjo je bilo treba skrbeti. Tako življenje za Trohova zakonca ni bilo lahko. Ko so otroci odrasli, sta se pa sama že postarala. Vendar sedaj gledata srečna okoli sebe družino, ki sta jo vzgojila.

Rodilo se jima je enajst otrok. En fantek je umrl še čisto majhen, deset jih pa še živi. Šest sinov je, vsi so poročeni in so si pripravili lastne domove, v katerih žubori otroški vik in krik. Tako imata sedaj zlatoporočenca kar 30 vnukov in vnukinj. Od štirih hčer je ena poročena, druga je doma in dela kot prodajalka, mlajši dve pa sta si izbrali redovni poklic in sta pri uršulinkah, kjer delujeta kot učiteljici. Veseli deklici sta kar presenetili domače, ko sta povedali, da bosta stopili v samostan.

Mr. Leo in Mrs. Vera Troha sta tudi člana krajevnega Društva sv. Cirila in Metoda. Ob jubileju njune zlate poroke jima čestitamo in gospo Vero kot vneto poverjenico stavljamo za zgled in vzpodbudo vsem drugim. Ob svojih skrbih in težavah imejmo tudi čut in srce za potrebe našega naroda in naše skupnosti! Širimo dobro slovensko in katoliško knjigo!

Regens dr. Illwitzer srebrnomašnik

Te dni obhaja regens (ravnatelj) celovškega bogoslovja msgr. dr. Friderik Illwitzer svoj srebrnomašniški jubilej. V svoji skromnosti ni dovolil, da bi mu prirejali kako zunanje slanje.

Ker pa je bil nekaj let tudi stolni župnik, je preteklo nedeljo na prigovarjanje sedanjega stolnega župnika mil. g. kanonika Fellnerja le opravil slovesno službo božjo. V pridigi mu je gospod župnik ob koncu pristrčno čestital k temu jubileju in se mu je pristrčno zahvalil kot nekdanjemu stolnemu župniku, obenem pa je pozval vernike, naj molijo in prosijo Vsemogočnega, da bi naklonil slavljencu še veliko let, polnih zdravja in blagoslova, za izvrševanje njegovega težkega in odgovornega poklica — kot vodju, vzgojitelju in duhovnemu očetu bogoslovcev celovške škofije.

Tudi stolni pevski zbor je hotel doprinese k temu slavu in je v ta namen izvajal W. A. Mozartovo „Krönungsmesse“ z orkestrom.

Jubilant je bil rojen 4. sept. 1912 v Spitalu ob Dravi. Po gimnaziji je šel v Rim in tam študiral filozofijo in bogoslovje na papeški univerzi Gregorijani. Studij je končal z doktoratom iz teologije. V naši škofiji je prevzel več odgovornih mest. Več let je bil profesor verouka in stolni župnik. Leta 1957 ga je papež Pij XII. imenoval za monsignorja. Ze l. 1953 je postal regens tuk. bogoslovja. S tem je prevzel eno izmed najtežjih in najvažnejših duhovniških mest: oblikovanje duhovniškega naraščaja. Tega odgovornega poklica se v polni meri zaveda in hoče biti bogoslovcem — i nemškega i slovenskega rodu — res dober duhovni voditelj in vzgojitelj.

Tudi v našem listu se ga hvaležno spominjamo ter mu iz srca čestitamo. Bog ga ohrani še mnogo let! Ad multos annos!

50 LET RAZREDNE LOTERIJE

Ko je pred 50 leti bila vpeljana nova razredna loterija, se ni nikomur sanjalo, kakšen razmah bo ta nova institucija dosegla. V teku desetletij se je razvila v najboljšo loterijo na svetu, saj vrača največji delež vplačil za srečke igralcem nazaj v obliki dobitkov. Poleg tega pa dá razredna loterija za služba raznim industrijam in podjetjem, kot so to tovarne za papir, tiskarne in reklamne pisarne, da ne omenimo velikega prometa pri pošti in plačilnega prometa pri poštnečnem uradu.

Kakor vse kaže — zlasti pri loterijski pisarni MIHALOVITS, Dunaj 1, Wipplingerstr. 21 —, je zanimanje za novo kolo razredne loterije, katera bo z žrebanjem 12. novembra 1963 ravno praznovala petdesetletnico svojega obstanka, zelo veliko. Ne katere serije so celo že razprodane. p. r.

Pri nas na Koroškem

Pred Einspielerjevo proslavo v Celovcu

V nedeljo, dne 17. novembra 1963, se bomo zbrali koroški Slovenci na Einspielerjevi proslavi v Celovcu, da se spomnimo ob 150-letnici njegovega rojstva velikega dela, ki ga je opravil za rast slovenske kulture in utrjevanje narodne zavednosti svojih rojakov na Koroškem in po drugih slovenskih deželah. Saj je neustrašeno in dosledno zagovarjal slovenske narodne pravice z živo borbeno ter tiskano besedo.

Einspieler je bil rojen 13. novembra 1813 v Svečah v Rožu, umrl pa je leta 1888 v Celovcu, kjer je na pokopališču v St. Rupertu pokopan. Odbor Družbe sv. Mohorja je sklenil na svoji zadnji seji, da dá za 150-letnico obnoviti spomenik in grobišče Andreja Einspielerja, ki je bil soustanovitelj Mohorjeve družbe ter njen prvi predsednik. Idejo za ustanovitev družbe za izdajanje dobrih slovenskih knjig je sprožil škof Anton Martin Slomšek, uresničil pa jo je s profesorjem Antonom Janežičem Einspieler. Ko je bila Družba ustanovljena, pa se je začel Einspieler truditi za lastno tiskarno, ki je bila od deželne oblasti dovoljena leta 1871.

Mohorjeva družba je še dandanes največji kulturni spomenik koroških Slovencev, ja, vseh Slovencev, saj je v preteklem stoletju izdala nad dvajset milijonov slovenskih knjig. Ustanovitelji niti sanjati niso mogli o tako velikem uspehu. Njih delo nam da vseh Slovencev, saj je v preteklem stoletju tako majhen, v zdravem kulturnem delu.

Koroški Slovenci bomo njegov spomin najlepše počastili, če se bomo držali njegove oporoke, besed, ki jih je govoril eno leto pred smrtjo na svoji zlati maši, 21. avgusta 1887 v Svečah. Takole je povedal:

„Predragi mi rojaki slovenski! Zbrali ste se danes od vseh strani slovenske zemlje v starodavnem Korotanu, v moji rojstni vasi. Vesel sem, ko vidim, kako me od vseh strani obdaja moj ljubljani narod, za katerega je bilo moje srce, za katerega so delale moje roke.

Slomšek, prvi slovenski škof, je v enem zadnjih govorov rekel sledeče: „Pustite Slovence dve stvari, ki sta jim ljubi in dragi kakor oči: Vero in materino besedo! To vam tudi jaz danes priporočim: Slovenci, ostanite verni! Vera je podlaga sreče za vsakega človeka, za vsak narod. Narod brez vere ne more biti stalno srečen.

Slovenci, ostanite pa tudi zvesti materini besedi, slovenskemu jeziku. Ostanite Slovenci, zvesti Slovenci do smrti! Naj nas nasprotniki zmerjajo, obmetavajo z blatom ali napadajo s kamenjem — mi smo in ostanemo Slovenci! Vas pa prosim, da pomagajte po svoje in naše delo bo Bog blagoslovil, da slednjič zmaga pravična stvar.

Kadar bom umrl in če bom prišel po božjem usmiljenju v nebesa, ne bom pozabil na vas, dragi moji slovenski rojaki, ne bom pozabil dragega mi slovenskega naroda!“

To je oporoka velikega narodnega buditelja in boritelja za narodne pravice Koroških Slovencev. Te besede veljajo v isti meri danes, kakor so veljale pred šestinsedemdesetimi leti. Zato bomo koroški Slovenci počastili njegov spomin in se oddolžili njegovemu neumornemu delu za narod, če se bomo ravnali po njegovih besedah: „Slovenci, ostanite Slovenci in zvesti svoji materini besedi in veri!“

Dijaška misijonska akademija

Kot vsako leto, je tudi letos Dijaški misijonski krožek v Celovcu priredil v nedeljo, dne 27. oktobra, v Kolpingovi dvorani misijonsko akademijo.

Predsednik je v začetku pozdravil lepo število misijonskih prijateljev in nato s sledečimi besedami poudaril dolžnost vsakega katoličana do misijonov:

„Katoliška Cerkev je namenjena vsem ljudem. Zato je bila v njej vedno živa zavest, da je treba s pomočjo misijonskega dela presajati Cerkev v kraje, kjer je še ni. Cerkev ni le zadeva Evrope, temveč je v njej mesta za vse ljudi sveta. Vesoljnost Cerkev prihaja na sedanjem koncilu še posebej do izraza. Za katoličana naj velja, da je misliti na misijone in jim pomagati, njegova sveta dolžnost.

Verujemo, da je Bog oče vseh ljudi — torej smo si bratje med seboj. Ne sme nam biti vseeno, kako se godi bratu. Iz tega vidika se zbirajo tudi dijaki celovške slovenske gimnazije v misijonski krožek in pripravljajo vsako leto misijonsko prireditev. Mi vsi pa moramo pomagati misijonom s tem, da se vpišemo v Družbo za širjenje vere, kar je dolžnost vsakega katoličana. To so poudarjali posebno še zadnji papeži. Na ta način morejo pomagati tudi najbolj ubožni misijonom — v soglasju z besedami apostola Pavla: „Njih revščina se je spremenila v bogato velikodušnost. Zakaj dali so po svojih močeh, preko svojih moči.“

Sestaviti misijonsko akademijo pa ni lahka stvar, ker je treba najti primerno snov (igro, pesmi za deklamacije in prizorčke). To se je dijakom letos še dosti dobro posrečilo. Misijonska akademija je obsegala šest točk. Pevski zbor Mohorjevega doma je dobro zapel štiri pesmi, izmed katerih je bila prav gotovo najlepša „Kristus Vladar“. Mlajša dekleta Mohorjevega doma so doprinesla k dobri volji z veselimi prizorčkom „Zamorčki“, fantje pa so se postavili z zborna deklamacijo „Misijonske lučke“. Višek akademije naj bi bila misijonska igra „Indijski siroti“, ki nam prikazuje košček življenja iz misijonov. Spisal jo je Fran Saleški Finžgar.

Želimo, da bi se ta lepa tradicija vsako leto nadaljevala in da bi vsi dijaki še dalje pridno delovali za misijone. Saj uživajo slovenski misijonarji menda najmanj podpore izmed vseh. Vsakega misijonarja najbolj

podpira narod, iz katerega sam izhaja. Večji del Slovencev pa je pod komunizmom in tako je vsaka podpora izključena. Zato je naša velika naloga, da tembolj mi podpiramo slovenske misijonarje.

Glede udeležbe na tej zares le dobrodelni prireditvi bi še omenili, da je bila dokaj razveseljena, vendar pa dijaki vemo, da je v Celovcu še precej Slovencev raznih stanov in poklicev, katere smo pogrešali ta dan.

Dijak H. J.

SLOVENJI PLAJBBERK

(Pogrebi)

V najlepši dobi življenja se je bolezen naselila v Tratnikovo hišo in priklenila očeta našega občinskega tajnika **Jožeta Lipe** na bolniško posteljo.

Kot roža, če ji primanjkuje vode, ovneva, tako je vkljub vsej lepi postrežbi venelo njegovo življenje. Potrpežljivo in mirno je tako rekoč gledal smrti v oči in se z Gospodom v srcu, z besedami „Zebrajte zame!“ za vedno poslovil od svojih dragih iz te solzne doline. Ker je rajni pred leti prišel k nam iz kraja, kjer je doma „Miklova Zala“, so ga poleg Plajberžanov tudi številni šentjakovski farani spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti.

Nepričakovano se je smrt oglasila tudi v Šošeljčevi družini. Sin **Erhard Ogris**, ki je bil poročen v Podkrmosu, se je z motornim vozilom tako hudo ponesrečil, da je po par dneh v bolnici izdihnil svojo dušo. Rajni zapušča tri nepreskrbljene otroke, saj je najmlajšemu še komaj dve leti.

(Poroke)

V lepo romarsko cerkev na Zihpoljah je meseca junija popeljal **Jože Lauseger**, pd. Mihalčev iz Podna, **Marico Kelih**, Zvorčevo iz Sel, pred poročni oltar in sta si tam obljubila zvestobo do smrti.

Upamo, da se je mlada Mihalčinja že lepo udomčila pri nas. Da bi ji bilo še lepše in krajše pri nas, bi želeli, da se še katera Selanka ožunači in pride v naše kraje, saj marsikateri dom hrepeni po mladi gospodinji.

Nadvse krasen razgled se nudi človeku, če se v teh lepih jesenskih dneh poda proti Ogrizovi kmetiji. Mirne duše lahko vsak stopi v hišo, kjer ga prijazno sprejmeta gospodar in gospodinja in tudi po svojih mo-

NAŠIM DEKLETOM!

Gospodinjki šoli v St. Jakobu in St. Rupertu še vpisujeta nove gojenke za gospodinjski tečaj, ki se začne vsako leto z začetkom novembra.

Opozarjamo dekleta, ki se ga žele udeležiti, da se čimprej prijavijo!

Vodstvo šol

Oder mladje

bo priredil v nedeljo, dne 10. nov. 1963 ob 1/23 popoldne

pri **KRAINZU V KAZAZAH**

in ob 1/28 zvečer

pri **ZELEZNIKU V LIBUČAH** kmečko igro v treh dejanjih

MATITEREZA

V odmorih igrajo „Veseli študentje“

Iskreno vabljeni!

čeh postrežeta. Da je Ogrizova hiša gostoljubna, to je dobro vedel **Zvercerjev Foltej**, zato je tako rad tja zahajal. A ne zastoni! Našel je sorodno dušo, **Ogrizovo Lindi**, ki je, čeprav še dokaj mlada, bila pripravljena stopiti pred poročni oltar in mu postati zvesta družica skozi vse življenje. To prisego zvestobe sta slovesno izjavila dne 12. oktobra v zihpoljski cerkvi.

Pri obeh parih je po poročnih obredih sledila sv. maša, katero je daroval naš domači gospod za srečno novo začeto skupno življenjsko pot.

DUNAJ

(Poročilo „Kluba slovenskih študentov“)

Dne 21. oktobra se je odpeljal v Moskvo klubski član, bivši blagajnik in tajnik **Pavel Zdovc**. Dobil je namreč enoletno državno štipendijo. — Sredi oktobra pa je odšel bivši klubski član **Ciril Stern**, rojak iz Kort, v Prago, kjer je prevzel službo na avstrijskem poslaništvu.

Tu se torej vidi jasno, da se danes nobenemu ni treba sramovati svojega rodu, pa čeprav bi bil le-ta slovenski. Nasprotno, oba člana kluba sta dobila štipendijo za Moskvo oziroma diplomatsko službo prav zaradi tega, ker je njun materinski jezik slovensčina, eden izmed slovanskih jezikov.

Dne 25. oktobra pa je obiskal klub sedmi razred celovške slovenske gimnazije, ki se je mudil prejšnji teden pod vodstvom prof. Hronekove in prof. dr. Vospernika na Dunaju. Bilo je to prvo „uradno“ srečanje slovenske gimnazije iz Celovca s klubom slovenskih študentov na Dunaju. Ta sestanek je popestril član kluba **Jože Wakounig** s skioptičnim predavanjem o letošnjem maturitetnem potovanju slovenske gimnazije. Tega potovanja so se udeležili tudi štirje klubski člani.

Bilo bi dobro in umestno, ako bi organizirali taka srečanja redno tudi v bodoče. Tako dijaki vsaj spoznajo delo in „ozračje“ v edini slovenski visokošolski organizaciji v Avstriji.

SELE

(Vodovod)

„Urhova voda“, ki izvira v Froncejevem gozdu nad vasjo, je tekla dolga leta po lesenih ceveh in se na vasi v Urhovi kapelici trajno iztekala v korito. Tja so hodili vaščani zajemat vodo v posode.

Zdaj pa je vrelec strokovnjaško zajet in voda napeljana v očiščen in zadelan bazen, od tam pa v vse hiše vzhodnega dela vasi. Vode je dosti, tako da je odvišna še vedno vsakomur na razpolago ob Urhovi kapelici. Tudi za gašenje v slučaju ognja je vse pripravljeno.

Skupna napeljava vodovoda priča, da vse gladko gre, če se interesentje mirno sporazumejo in so pripravljeni prevzeti del stroškov, ki nanje pripade.

(Izredna lovska sreča)

Do lanskega leta nam je bil divji oven še nepoznana žival. Lani pa je uprava humperskega veleposestva naselila v svoje gozdove družinico treh živali. Divji oven (nemško: Mulón) je soroden z ovco in kozlom. Samec nosi močne nazaj in navzven zakrivljene rogove, nima pa volne, marveč temnorjavo dlako, spodaj bele lise.

Eden teh divjih ovnov se je letos poleti prav mirno z domačimi ovci družil na

(Dalje na 8. strani)

Avstrijska trgovina in EWG

Proizvodnja industrije

V avstrijskem gospodarstvu igra dominantno vlogo industrija. Udeležba kmetijstva v bruto družabnem proizvodu se giblje okrog 10 do 12% (2-krat manj od izvoza blaga in storitev), vendar Avstrija krije 87% svojih potreb po kmetijskih pridelkih iz lastne proizvodnje.

S 3,75 milijona ton železove rude, proizvedene l. 1962, ima Avstrija solidno osnovo za svojo črno metalurgijo, ki je l. 1962 delala z 82% svojih zmogljivosti. Proizvodnja nafte neprestano pada, narašča pa proizvodnja naravnega plina in električne energije. Dobri del industrije zajemajo nacionalizirana podjetja (nafto skoraj v celoti), njihova udeležba v celotnem avstrijskem izvozu se giblje okrog 25%.

KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA GOSPODARIJ, POZOR!

V četrtek, dne 7. novembra, imate spet možnost, da se razgovarjate o svojih gospodarskih skrbih in načrtih z zastopnikom slovenskega kmetijstva g. svetnikom kmetijske zbornice Mirkom Kumrom, pd. Črčjem z Blata pri Pliberku.

Na razpolago vam je od 10. do 12. ure dopoldne v pisarni Kmečke gospodarske zveze v Mohorjevi hiši v Celovcu.

Osrednji odbor KGZ.

Glede na bruto vrednost proizvodnje je na prvem mestu živilska industrija s 13,5 milijarde šilingov. Sledi ji kemična z 11,95 milijarde in tekstilna industrija z 11,1 milijarde, medtem ko je črna metalurgija z bruto vrednostjo 8,9 milijarde šilingov na četrtem mestu.

Na sedanji ravni proizvodnje se že začenja pojavljati problem pomanjkanja delovne sile, čeprav predpostavljajo, da v nekaterih panogah, ki jih ni zajel konjunkturni ciklus, obstoji latentna nezadostna zaposlenost. Vendar so ne glede na to s povprečnim zvišanjem za 6% mezde lani naraščale nekoliko hitreje od življenjskih stroškov.

Zunanjetrgovinska usmerjenost na Skupni trg

Izvoz blaga in storitev ima v oblikovanju bruto družbenega proizvoda zelo pomembno mesto. S 24,6% l. 1962 je njegova udeležba dvakrat večja od udeležbe kmetijstva.

Avstrijska zunanjetrgovinska bilanca je redno pasivna. S svojim izvozom krije Avstrija povprečno približno 80% uvoza (84% l. 1959, 79% l. 1960, 80% l. 1961 in 81% l. 1962). Čeprav je članica EFTA, je Avstrija v svoji zunanjetrgovinski izmenjavi pre-

težno usmerjena na države Skupnega trga predvsem v Zahodno Nemčijo. L. 1962 je bil Skupni trg udeležen v avstrijskem uvozu z 59,2 odstotka, v avstrijskem izvozu pa s 50,0%, države EFTA pa samo s 13,1 odstotka 15,2%.

Dejstvo je, da je Avstrija v zunanjetrgovinskem pogledu usmerjena na države Skupnega trga (EWG) in na Evropo nasploh. Zato je za Avstrijo važno, da poišče zadovoljivo rešitev, ki bi pomenila odpravljanje negativnega vpliva Skupnega trga na

avstrijski izvoz. Rešitev, s katero se bo Avstrija bliže povezala s Skupnim trgom, nikakor ne bo lahko vskladiti z njeno nevtralnostjo in obveznostmi, ki izhajajo iz drž. pogodbe. Vendar to ne pomeni, da so izključene možnosti za rešitev. Kolikor bi rešitev upoštevala osnovne elemente, bi lahko bila za zgled tudi drugim evropskim državam, ki so v podobnem položaju kot Avstrija (Švica in Švedska). Pri tem je treba vsekakor upoštevati nekatere posebnosti trgovinske izmenjave vsake posamezne države, vendar bi bile lahko ne glede na to, osnove rešitve približno enake.

Za naše gospodinje

Kako vzimimo endivijo?

Velik pripomoček v gospodinjstvu v zimskih mesecih je, če je gospodinja založena z zelenjavo. Pri tem je najhvaležnejša solata, ki se imenuje endivija.

Sedaj je čas, da se založijo gospodinje z endivijo za zimske mesece. Kako naj to storijo?

Endivija, ki jo nameravamo hraniti za zimo v kletih ali v gnojnikih, ne sme biti povezana, ker se beljena mnogo manj časa drži kot zelena. Pač pa jo pustimo čim dalje zunaj, kajti milejši mraz ji ne škodi. Ako se noči shladijo precej pod ničlo, pokrijemo endivijo z odejami (z vrečami, slamo, deskami itd.)

Ko je zima blizu, začnemo ob lepem vremenu spravljati endivijo. Dokler je rosa, počakamo, kajti bolje je, če je solata suha. Nagnite liste in zemljo odstranimo. Napačno je, solato takoj v klet shraniti, marveč jo damo najprej v kakšen podstreh (kokošec, šupa), kjer je zelo zračno. Veter naj jo toliko prepiha, da postane povsem suha in vela (ne sme zmrzniti). Tako suho in velo, a še vedno zeleno spravimo v klet, kjer jo posadimo v vlažen pesek. V vlažnem zraku kleti in v vlažnem pesku se kmalu opomore, listi postanejo zopet prožni in krhki. S tem postopkom smo dosegli, da endivija v kleti ne bo gnila ter se bo mogla vzdržati dolgo, morda do Velike noči. Potrebno pa je še, da klet večkrat zračimo; tudi čez zi-

mo podnevi zračimo! Gnilo listje je treba pravočasno odstranjati, da ne okuži zdravega.

Zelo pripravno vzimisce za endivijo je tudi prazen gnojnik. Vanj posejemo za dobro ped prsti ali peska. Tjakaj vsadimo vello in osnaženo endivijo precej na tesno, da se hitreje bledi, a ne preveč, da ne gnije. Ob lepem vremenu naj ostane gnojnik odprt, ob deževnem pa ga pokrijemo z okni ali deskami. Ko pa pritisne mraz, ga pa pokrijemo s slamo. Ob ugodnih prilikah ga zračimo in očistimo. Zlasti pa ostane endivija v gnojniku lepa, če je zapadel nanjo sneg.

Nadomestek za gnojnik je tudi oboj ali zaboj, položen v podstreš in pokrit, a vedno dovolj zračen. Tukaj bo endivija dobro uspevala in vzdržala zelo dolgo. Čez vloženo endivijo položimo najprej nekaj dračja, nato pa slame, da ji ne škoduje mraz. Za uporabo jo jemljemo od kraja.

Najbolje pa je, če vzimimo nekaj endivije v klet, kjer nam je vsak čas pri roki, nekaj pa jo vzimimo v gnojniku ali v oboju na vrtu. Važno pa je predvsem to, da je gospodinja preskrbljena čim dalje. Zato sedaj storimo vse potrebno, da bo tudi v zimi zelenjava na mizi, kar mnogo pripomore k zdravi in okusni prehrani, da ne bo pozimi vedno isto na mizi — kislo zelje in repa...

Kako ravnamo s pohištvom

Pohištvo kupimo po dobrem preudarku, tako da nam bo ustrezalo po lepi obliki in solidni izdelavi. Naj bo primerno namenu, ne previsoko, da se da lahko čistiti. Lepo, dobro ohranjeno pohištvo ohrani tudi z leti svojo veljavo.

Pohištvo pa ohranimo snažno in vedno enako, če ga odrnemo vsako četrletje z zmesjo 2 delov petroleja in 1 dela terpentina. V to tekočino pomakaj volneno krpo in dobro odrgni omaro, postelje, mize in drugo. Krpo večkrat premenjaj, da bo zmeraj čista.

Pohištvo ne sme nikoli biti mokro od tekočine, marveč se mora samo svetiti. Barvano ali lakirano pohištvo ne prenaša ostalih čistilnih praškov. Madeže očistimo z milom; če pa so zelo trdovratni, s krpicco, namočeno v petroleju. Najbolje pa je umivati barvano pohištvo z mlačno milnico ali z mlačno vodo, ki smo ji dodali malce petroleja.

Odrgnine na politiranem pohištvu omočimo z enakomerno mešanico kisa in olja, nato pa poličimo z volneno krpo. Vodene madeže na politiranem pohištvu odpravimo z zmesjo pepela cigaret ali smotke in olja. Motne ploskve lahko zgladimo tudi tako, da v krpicco zdrobimo orehova jedra, iztisnemo iz njih olje, potem pa s takšno krpicco drgnemo motne madeže. Če po nesreči poliješ polirano pohištvo z vodo, ga takoj posuši s krpo in nato namaži omočene dele z navadnim oljem, potem pa drgni s suho krpo, dokler se ne vrne prejšnji lesk. Pred vlago obvarujemo pohištvo, če položimo vanj nekaj koščkov kafe, ki vlago vsrka.

Pleteno pohištvo sprašimo najprej suho, ga ometemo, nato pa skrtamo s ščetko, namočeno v mlačno milnico, ki smo ji pridali salmiaka. Ko do čistega speremo, posušimo pleteno pohištvo na preprihu. Če ga namažemo z brezbarvnim firnežem, bo bolj trdno, nakar ga lahko čistimo samo z vodo, brez sode.

Lahko pa pleteno pohištvo osnažimo tudi takole: Napravi močno milnico brez sode, krtači z njo pohištvo, potem ga izperi z vročo vodo, naposled ga posipaj z žveplom, kar storiš najlaže z razpršilnikom, in pusti,

da se hitro posuši, naposled pa odstrani še žveplo z mehko, čisto krtačo. Če je treba pleteno pohištvo popraviti, namočimo pleto v vodi, da postane voljno, nakar ga ovijemo na poškodovanem mestu in pribijemo z drobnimi žeblički.

Usnjeno pohištvo bomo lepo očistili z mešanico 1 dela kisa in 2 delov lanenega olja; to prevremo, ko pa se shladi, z mešanico tanko namažemo usnje; čez kako uro, ko se posuši, zloščimo. Usnje lahko čistimo tudi s terpentinom, posnetim mlekom ali s čebulo: na krpo damo tanke rezine čebule ter usnje zdrgnemo. Belo usnje nabuk čistimo navadno z belo radirko, nato pa posipamo z belim prahom, n. pr. s kaolinom ali magnezijo in karbonatom. Masne madeže odpravimo z bencinom ter potresemo s praškom. Odrgnjeno usnje pa zgladimo z drobnim smrkovim papirjem.

Pohištvo, zlasti težko premakljivo, naj ima na nogah prilepljene krpe sukna ali klobučevine, ki smo jih narezali iz obrabljenega klobuka. Tako varujemo pod in preproge in laže premikamo pohištvo.

Nekaj pregovorov o zimi

Bodi zima, bodi kres, kadar zebe, neti les!
Če se drevje pozno obleti, huda zima sledi.
Dobro se je greti — pozimi in poleti.

Pazi na rane

Rane niso nikoli malenkostne, čeprav so po obsegu in učinku na videz neznatne. Vselej moramo paziti, da se rana ali ranica ne onesaži, kajti nečista rana se ne le težko celi, marveč lahko tudi postane življenju nevarna.

Zato moramo navadne rane, ki jih oskrbujemo brez zdravnikov, — če se vrežemo, zbudemo, vsekamo, če nas kaj vgrizne — najprej izmiti s popolnoma čisto vodo, ki ji pridemo nekoliko galuna ali kisa; roke morajo biti dočista umite, sploh pa se z njimi kar najmanj dotikajmo rane. Nazadnje izmijemo rano s karbolovo vodo in jo obvežemo s sterilno vato ali z dezinfici-

Za naše starše

Oh, ti otroci...

Razočarani starši

Kdo ne pozna staršev, ki so razočarani nad svojimi otroki! Ze ob rojstvu vzklikne marsikak oče: „Deklica je, ni deček!“ Razočaran je nad spolom svojega otroka. Rodijo se mu še drugi in slišimo: „Zopet deklica!“ Tudi mati si je na tihem želela sina; oba sta torej razočarana nad otrokom. Ne sprejemata ga z veseljem. A tudi obratno se dogaja. Želeli so si deklico, a so dobili dečka. Vse življenje so mu dali to občutiti. Dori so ga imenovali, da so lahko ob tem imenu mislili na deklico. Do osmega leta so ga oblačili in česali kot deklico. Deček se je ob taki negi in vzgoji zelo raznežil in dobil čut manjvrednosti. Čeprav je bil nadarjen, se je v deški in pozneje v moški družbi čutil vedno nedorasel in nesposoben. Vse življenje je govoril o načrtih, ki pa so tako lepi, da se v življenju ne dajo uresničiti.

Koliko staršev je razočaranih nad obrazom in postavbo svojega otroka. Oče si je želel, da bi imel lepo hčerko, kakor je njegova žena, a smola, hčerka je kot izrezan oče, ki se sam dobro zaveda, da „ni lep“. Ali pa je otrok (vseeno: hčerka ali sin) podoben ženi, pa se to možu „za malo zdi“, vse življenje ne more preboleti, da otroci niso njemu podobni. Vse mu je žena za seboj potegnila. A tudi matere pogosto trpijo za isto bolečino, ko noben otrok ni podoben njim ali vsaj njihovim sorodnikom; vsi so se „vrgli“ po „njegovem sorodstvu“.

Se teže sprejemajo starši otroka in ga na tihem odklanjajo, če ima telesne napake. „Od kod se je vzel ta otrok, ko pa midva nisva takšna?“ Najhuje pa je, da te nakaze otroku večkrat očita, če ne naravnost, pa vsaj po ovinkih. „Si čisto za nič, smo mislili, da bomo imeli kaj od tebe, pa si taka pokveka.“

Zgovoren primer

Starši morajo sprejeti otroke, to je prva zapoved zanje; če te ne izpolnijo, bodo sami večali gorje. A. Hofmann pripoveduje, kako se je neka mati spozabila nad svojo hčerko, ki ni bila prikupne zunanosti, rekoč: „Tebe pač nikoli nihče ne bo rad imel!“ Te trde besede z ust lastne matere so hčerko zadele v srce. Sklenila je: „Jaz bom nalašč do vsakogar ljubezniva in dobra.“ Bila je že po naravi srčno dobra, odslej naprej pa si je še bolj prizadevala, da bi bila prisrčna in dobra. Pri vseh in povsod je bila izredno priljubljena, da so se začeli snubci zanimati zanjo. Dobila je moža, ki jo je imel srčno rad, ves je živel zanjo in ona zanj; ko pa mu je legla v prezgodnji grob, ji je dal v nagrobni spomenik vklesati pomenljive besede: „Bila je angel mojega življenja.“ Ta primer, ki v življenju ni osamljen, nam zgovorno priča, kako se starši motijo in kako krivični so obenem, če nočejo sprejeti svojega otroka, ker pač slučajno ne vidijo v njem uresničene vzora, ki so si ga sami nekoč zasajali. Premalo pomislijo, da je poleg tistega ideala, ki si ga zamislijo, lahko v njihovem otroku še sto drugih, mnogo lepših in srečnejših, kot pa so si ga bili sami zmožni sploh vsaj v sanjah misliti.

Šivalni stroji znamk: Gritzner, Rast & Gasser in Jax — najnovejši izdelki — popolnoma avtomatični Zick-zack-šivalni stroji so ponos gospodinje in šivilje, kateri jim olajšajo in skrajšajo delo. Naročite si ga takoj v strokovni trgovini šivalnih strojev:

JOHAN LOMŠEK

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Ebendorf,

Telefon 247.

Zahtevajte cenik. — Ugodni plačilni pogoji.

Deobiž

Neki stavbenik iz Pennsylvanije v ZDA je sezidal nekaj vil v starorimskem slogu. V vsaki je marmornato kopališče s kamnitimi klopami, obdano s stebri in stenami, obloženimi z mozaiki. Le tri stvari pa se v teh vilah ne skladajo z antiko: gramofon, televizijski sprejemnik in telefon, kajti sodobni Amerikanci se brez teh pripomočkov ne bi čutili udobno. Stavbenik daje vile v najem zlasti mladoporočencem, da v njih preživijo medene tedne.

Ko je neki ameriški konstruktor izumil elektronske možgane, se je hotel postaviti s svojim izumom in ga je predvajal. — Za-trjeval je, da bo stroj pravilno prevajal angleške pogovore v ruščino in obratno.

Prvi rek se je glasil: „Duh je pripravljen, meso pa je slabo“. Stroj pa je prevedel: „Duh je pečen, meso pa je surovo.“ — Drugi pregovor je bil: „Daleč od oči, daleč od srca“. Robot je prevedel: „Nevidni zid“.

ciranim platnom, kar moramo imeti v domači lekarni.

Tudi dezinfekcija z jodovo tinkturo se dobro obnese, vendar je lahko včasih v rokah laika nevarna. Laik naj se omeji le na to, da odstrani večjo nesnago in preveže rano z gazo ali hidrofilom. Ne sme nas zapeljati na primer to, da rana ne krvavi mnogo in da je nazunaj majhna, kajti prav take rane so čisto najbolj nevarne. Če je rana sumljiva in boleča, stopimo k zdravniku!

Za mazanje ran, ki se nerade zacelijo, za krtice, za omeščanje ognjokov in za podobno, dobimo v lekarni ihtiolno mazilo, sestavljeno iz vazelina, kateremu je primešano 10% ihtiola.

Spremenil je svoje življenje

Čikaški pomožni škof Sheil je slovel kot apostol mladine. Njegova organizacija katoliške mladine (CYO) je rešila že marsikatero izgubljenega fanta. Kako je opravljal imenovani škof svoje delo med mladino, o tem nam lepo govori naslednja zgodba.

Tone je bil doma v tistem čikaškem okraju, ki je dal mestu in državi že veliko trdih orehrov v podobi državljanov dvomljive vrednosti. Njegov rojstni okraj imenujejo „smrtni kot“. Pred leti so mu dejali „predmestje črne roke“.

Ljudje v istem okraju so bili tako pokvarjeni, da so drugim Čikažanom veljali za zgled, kakšni sami ne smejo biti. Neko avtobusno podjetje je vozilo v ta okraj potnike in jim razlagalo, kaj se pravi biti podivjan. Dolgo je uspevala ta šola in podjetje je delalo lepe dobičke. Nekega dne pa so se dečki „smrtnega kota“ dogovorili, napadli avtobus, oropali potnike ter jih nagnali s kamenjem in palicami. Tako se je tista šola žalostno končala.

Čikaški pomožni škof Sheil je s pomočjo nekaterih moč dosege, da v Čikagu velja rokoborba ali boksanje za pošten šport. Vpeljal je vsakoletne tekme v boksanju. Sezidal je veliko vežbališče v glavnem stanu svoje organizacije CYO. Tja je lahko prišel vsak deček in se učil boksanja.

Ko je Tone zvedel za to priložnost, je šel in prosil, naj ga sprejmejo v boksarsko šolo. Učitelj ga je vprašal, če je katoličan.

„Seveda,“ je rekel Tone. Mislil je namreč, da ga ne bi sprejeli, če ne bi bil katoličan.

„Kdaj si bil zadnjikrat pri obhajilu?“

„Pri obhajilu? Saj tega fanta še poznam ne.“

„Nisi razumel. Rad bi vedel, kdaj si nazadnje prejel obhajilo?“

„Prejel? Se nikoli nisem nobene reči prejel. Nihče se še ni spozabil, da bi mi kdaj kaj poklonil.“

„No, vidim, da nimaš nobene vere. Nič ne de. Vseeno si dobrodošel. Zavoljo tega ti ne bi bilo treba lagati.“

Učitelj je poslal Toneta k zdravniku. Preiskava se je dobro obnesla in Tone je začel trenirati. Učitelj je ukazal:

„Nič kaditi! Nič piti! V posteljo vsak večer pred deseto uro! Noč zmeraj dobro prespi!“

„Saj nisem več otrok,“ je ugovarjal Tone. „Kaj me vse drugo briga! Rad bi se samo naučil namlatiti kakega klateža. Dajte mi rokavico in pokažite, kako naj oplazim.“

„Kakopa!! Najprej te moram utrditi. Domišljaj si, da si pravi hrust. V resnici si pa še nežno dete. Toda napravili bomo iz tebe dobrega boksarja, če boš le ubogal.“

Učitelj dolgo ni mogel prodreti Tonetu v dušo. Zdel se mu je vase zaprt, uporen, z eno besedo: bil je trda kost. Več mesecev

ZA MLADINO IN PROSVETO

Spoštuj avtoriteto

Ošabnost se navadno rodi v praznih glavah, prava modrost pa je sestra ponižnosti. Kdor velja za izobraženega, je vedno ponižen in se pusti poučiti; saj pravi ljudska modrost: Do smrti se učimo.

Noben človek ne zmore sam vsega. Kje bi bili, če bi moral vsak sam vedno iznova vse odkriti, zamisliti, iznajti?! Prav je, da hočemo sami spoznati resnico, a koliko resnic ne bi spoznali, če bi jih ne bili pred nami spoznali že drugi. Zakon narave je, da otroci sprejemajo resnico od staršev, učenci od učiteljev in tako se resnica deduje od roda do roda.

NAŠI DIJAKI PIŠEJO:

Misijonski srečolov

V nedeljo, 20. oktobra 1963, je bil v Mohorjevi hiši srečolov. Tega smo se vsi zelo veselili. Bilo je to ob dveh popoldne. Zato smo šli poprej še gledat v Delavsko zbornico razstavo posebne vrste zajcev, ki se imenujejo činčila. Ko smo prišli nazaj, smo šli po srečke in se potem zbrali na dvorišču. Ko je bila ura dve, je zaigral Foltey veselo pesem, da smo mu vsi ploskali. Ko je to dokončal, je zaklicala deklica eno številko ter jo napisala na tablo in jo vsem pokazala.

Že se je oglasil Kristl. Tekel je tako, da ga je učil in mu kazal, kako se mora braniti pred napadalcem.

Končno je prišel dan, ko se je razodela Tonetova skrivnost. Tisti dan je bilo na programu škofove boksarske šole, da gredo v jolietko ječo in pokažejo kaznjencem nekoliko rokoborbe. Tudi Tone je bil med tistimi, ki so bili določeni za Joliet.

Nastop se je pričel in vse je šlo gladko, dokler ni Tone stopil v ris. Tedaj se je dvignil možakar majhne postave v prvi vrsti gledalcev, ki so bili sami kaznjenci, in je vzkliknil:

„To je pa Tone, moj fant. Kaj pa mama, Tone? Kaj pa otroci? Kako se jim godi, vsem po vrsti, Veri, Mariji, Tinetu, Vinku, Jožetu, Terezi?“

Tone mu je odzdravil z roko in zaklical:

Če je tako, je pa tudi jasno, da morajo po istem zakonu narave otroci spoštovati starše, učenci učitelje in mladina starejše tudi zato, ker so jim posredovalci spoznanja. Taka naravna nadrejenost staršev oz. učiteljev nad mladino se imenuje avtoriteta.

Kdor bi torej zanikal dolžnost mladine, da spoštuje starejše in priznava njih avtoriteto, ta bi grešil proti naravnemu redu v človeški družbi, podiral bi temelj urejenega sožitja in bi tudi oškodoval mladino pri njeni rasti v poštene ljudi.

bi kmalu srečke zgubil. Mislili smo, da bo dobil „Rimski misal“, ali žalibog, dobil je samo eno čokolado.

Tako je šlo dalje, ko je zavpila številka 114. To je bila moja številka. Tudi jaz bi se kmalu na stopnicah pobil, tako sem tekel. Bil je lep dar: zavojček okroglih čokolad.

Zdaj sem imel še dve srečki. Mislil sem si, da moram dobiti „Rimski misal“. Ali žalibog, drugi so imeli več sreče.

Vse se je lepo končalo.

Anton Valentin Olip,
učenec II. r. gimn.

„Pozdravljen, papa!“

Tedaj je oplazil nasprotnika, ga podrl na prvi mah in odnesel iz risa.

Morali bi slišati kaznjence, kako so kričali Tonetu na čast. Njegov oče je skočil k sinu v ris, preden mu je mogel kdo ubraniti. Objel ga je in poljubil. Toneta ni bilo nič sram. Potrepljal je očeta po hrbtu in se smehljajal...

Kako pa je bilo s Tonetom pozneje?

Škof Sheil ga nekoč vpraša, kaj si želi za bodočnost. Tone je dejal, da bi rad študiral in iz sebe nekaj pametnega napravil. Škof je bil nanj skoraj tako ponosen kakor njegov oče ob priliki jolietkega boksanja. Preskrbel mu je podporo in ga poslal v šolo. Tako je torej ta izprijeni Tone postal pošten čikaški študent.

Iz filmskega sveta

KULTURNI GROŠ POVZROČA STAVKO

Kot smo že poročali, so kulturne ustanove v Avstriji zahtevale, da vlada odpravi „kulturni groš“, ki je v sramoto in veliko oviro kulturnemu delu v državi. Tako bi naj bili dobri filmi oproščeni davka in tako bi vstopnina za take filme lahko bila znižana, kar bi mnogim omogočalo obisk dobrega filma.

Ob razpravljanju državnega proračuna pa je bilo slišati, da upravičeni zahtevi kulturnih ustanov ne bo ugodeno in bo „kulturni groš“ še naprej ostal v veljavi. Proti temu pa so baje že podvzeli izposojevalci filmov prve korake, ko grožijo, da bodo začeli stavkati s posojili kulturnih filmov. V zvezi s tem je Zveza štajerskih ljudskih visokih šol naslovila na vlado resolucijo, v kateri pravi, da pomeni v času tolikšnega blagostanja „kulturni groš“ veliko kulturno škodo in izraža upanje, da bo državni zbor do konca leta vendar izpolnil to svojo kulturno dolžnost v prid kulturne rasti v državi.

MENIH — FILMSKI JUNAK

V Bolgariji pripravljajo film o življenju in delovanju bolgarskega narodnega junaka menika Paissija. To je prvi slučaj, da bo v komunistični državi nastopal kot filmski junak duhovnik, kajti v državah onstran železne zavese je tudi filmska industrija poddržavana in podvržena strogim predpisom partijske cenzure.

ROMANI V FILMU

Mislili bi, da nudijo romani najhvaležnejšo snov za filmske ustvaritve; saj roman kot tudi film navadno prikazuje fantastični svet, nekaj neresničnega, izmišljenega. Vendar so italijanski filmski kritiki ugotovili ravno nasprotno. Na mnogih primerih so dognali, da so tudi najbolj znani filmski režiserji, kot so De Sica, Blasetti, Castellani, Visconti, Rossellini, doživeli neuspehe, če so hoteli filmati romane. Veliki so ti režiserji postali le ob originalnih delih, napisanih samo za filmski posnetek. Izjeme so le zgodovinski romani iz starejše literature, po katerih so nastali monumentalni filmi Ben Hur in Quo vadis. Zato režiserji najraje izbirajo snov za filme po originalnih besedilih in mlajši režiserji vobče odklanjajo filmanje romanov.

FILM PO HRUSČEVI ZELJI

V okviru destalinizacije v političnem in kulturnem življenju Sovjetov spada tudi naročilo Hruščeva, da izdelajo v Rusiji film z naslovom „Junaki ne umrejo“. V tem filmu naj bi proslavili višje častnike rdeče armade, ki so padli kot žrtve Stalinove čistke v letih 1937 — 1938.

Helena Haluschka:

18

LAMOTSKI župnik

Neki verz mu pride na misel, ki mu je bil tako všeč, ko je bil še deček:

Si j'aime le vent,
C'est que passionnément
Il a étreint le monde...

„Svet objeti...“

Samotne gorske vrhove kakor viharo morje, sončne ravnine kakor ledene visoko ležeče pustinje, gosto listje in skrito vijolico, temne oblake in lahke ženske lasé...

L'Abbé Violone se prestraši. Rahle tenke nitke so plavale po zraku, še lažje kakor plavi ženski lasje. Abbé je zaprl okno, obrnil hrbet goram ter naslonil svojo glavo na roke.

Zdaj je bil spet dospel tja, kamor vedno dospe že več mesecev, sam in needin sam s seboj. Zmerom znova se bori zoper sebe in svojega Boga, ki ga nič več noče blagosloviti. Zmeraj znova poskuša sestaviti končni račun svojega življenja.

Kako neki je bilo? Takrat, ko je mogel sanjati o svetu? V očetovi hiši?

Hiša njegovih staršev je stala sončna sredi velikega parka. Doma mati, nežna, plemenita in tiha žena. Oče lep človek, pijan od življenja, veseljak, ki je vse pritegnil v svoj krog kakor luč večje. Abbé se je z nasmehom spominjal, kako je z očetom prvič jezdil na izprehod. Bilo je tisti dan, ko je

nosil prve deške hlače. Mati je boječe klicala za obema beguncema; oče se je smejal, dvignil ga k sebi na konja in nato sta dirjala čez polja, on sam se je bil trdno oprijel očetovega suknjica. Takrat je bilo, da je vzljubil veter, ki mu je piskal okoli ušes. Prav nič se ni bal, od veselja je zavriskal in zdrhtel kakor živo srebro. Oče je bil ponosen nanj ter mu je zatrjeval, da si bo nekoč svet osvojil.

Materi pa niso bile všeč takšne nevarne igre in še marsikaj drugega na očetu ji ni bilo po volji; zato je bil nanjo nejevoljen sin, ki nikoli ni bil dvojit o popolnosti svojega očeta. Čeprav se je oče pečal z otrokoma, kadar se mu je pač zljubilo, sta se ga vendar on in njegov brat oklepala s strastnim navdušenjem. Nasproti pa nista mogla prenašati redkega neprisotnega smehljaja svoje matere, ki se je bila za njiju naravnost in brez pridržka darovala, še manj sta pa marala za njeno bojazljivo računanje.

Toda nekega dne se računi v resnici niso ujemali, zakaj celo oče je imel prestrašen obraz.

Kmalu nato so pa prišli v hišo sovražni črno oblečeni možje, hodili so noter in ven, in potem so izginile lepe reči in dragotine druga za drugo. Oče ni strpel v golih prostorih; sprva ga več dni ali tednov ni bilo, ko je šel z doma, pozneje več mesecev. Mati si je izjokala oči. Nekega dne so prinesli očeta domov na nosilu, pljuča je imel prestreljena. Nobenega okoli sebe ni spoznal ter je neprestano klical k sebi neko tujo žensko; mati jo je šla iskat in jo je privredila k njemu. Umril je v njenih rokah, ne da bi bil le enkrat povprašal po svoji ženi ali po svojih otrokih.

Odslej sta imela mladca le še mater na svetu.

Kako je delala junaška močna žena za svoja dva sinova! Kako je znala sama sebi odrekat, da bi jima mogla dati več kakor le suho skorjico vsakdanjega kruha! Bila je svojima sinovima rednik, vodnik, vzgojitelj in prijatelj. Toda René, starejši brat, tudi s tem še ni bil zadovoljen. Postal je povsem podoben svojemu očetu in ni dalje strpel zraven tihe matere. Ko mu je bilo 16 let, jo je popihal neznano kam in ni dal nobenega glasu od sebe.

Odslej je bila žena pozabila jokati. Kakor z železnim oklepom se je zaprla svetu. Pred dušo svojega otroka, ki ji je preostalo, je potegnila tenčico, stekano iz molitve in videnj. Bilo je njeno hrepenenje, ki ga ni izrazila z besedami, da bi mogla tega otroka pokloniti Gospodu Bogu kot zadostilni in spravi dar za očeta in brata.

Bog je bil sprejel njeno daritev: njen otrok je postal L'Abbé Violone! Tisti dan, ko je pel svojo novo mašo, je mati sklenila svoje utrjene in zdelane roke in molila: „Zdaj odpusti svojo služabnico od tod v miru!“ — s temi besedami se je — smehljaje se — preselila v večnost. Njena smrtna ura je imela več luči in veselja kakor vse njeno življenje.

Sin se je izročil in posvetil trpečemu in borečemu se človeštvu, kakor se je bila njemu samemu nekoč darovala mati.

Daroval se je kraljevsko, ne da bi kaj hranil in varčeval, kakor se morejo izročiti in žrtvovati samo tisti, katerim svet ničesar ne more dati. „Svet si boš osvojil,“ mu je dejal njegov oče. Dosegel je bil še nekaj boljšega — svet je bil premagal!

Neusahljav se mu je zdel živi studenec ljubezni in usmiljenja, ki je potekal iz njegovega srca do ljudi. Dolgo, dolgo časa, dokler ni on, ki je bil nasitil toliko lačnih, potolažil toliko trpečih, nekega dne obsedel, kakor da bi on sam moral umreti od žeje. Noben božji glas ni več prodrl do njegovih ušes, življenje je pa dolgo in lep je tam zunaj svet!

L'Abbé Violone se je hrepeneče ozrl kvišku k modrim goram: „Zakaj me je Bog zapustil?“

Zmerom isto vprašanje in zmeraj isti odgovor dvoma: „Poklican si bil, izvoljen pa nisi.“

Ta stavek se je zapičil vanj tako zelo, da je občutil telesne bolečine. Kaj, če bi bil ta odgovor resničen?

V tem trenutku je bilo zanj odrešilno to, da je nekdo trdo potrkal na vrata.

Stari vratar vtakne svoje momljajoče obličje v odprtino vrat: „Monsieur L'Abbé, spodaj bi radi, da bi vi prišli doli.“

Na vprašujoči pogled gospoda Abbéja odvrne stari služabnik: „Neka gospodična.“ Abbé namrši obrvi in reče: „Hvala, pri-dem.“

Starec zaloputne vrata za seboj, toda precej vtakne spet noter svoj jeznoriti obraz: „Mlada. Lepa.“

Nestrpnost skomigne Abbé ramen: „Ze do bro, pridem.“

Vrata so se hotela zapreti, pa so se spet odprla in znova zadoni vratarjev glas: „Ima tudi otroke s seboj!“

Zdaj se domisli L'Abbé Violone. Tista učiteljica je prišla, za katero je bil župnik neke zakotne gorske vasi neke poprosil dovoljenja, da bi si smela ogledati staro školo.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

A. M. Slomšek:

Hlapci in dekle smrti

Pravijo, da je nekoč Smrt sklicala vse svoje služabnike in služabnice, da bi ji poročali, kako ji služijo na svetu. In zbralo se je pri njej veliko število različnih bolezni, ki so se začele hvaliti in bahati, koliko ljudi pomori vsaka.

Prva se oglasi Mrzlca ali Treslica; bila je sedaj rdeča ko rak, sedaj zopet blede ko zid. „Poglejte“, je dejala, „v mrtvaške knjige! Te vam pričajo, koliko ljudi jaz pobrem vsako leto. Tu pridem polagoma, tam pridrvim kakor burja, srebam zdravo kri ter pomorim ljudi brez števila. Saj veste, da je dvainsemdeset mrzlic. Kdo bi se z menoj poskusil?“

Za Mrzlco prišvedra Skrnina, ki ji pravijo tudi Revmatizem. Ta se pohvali, rekoč: „Jaz le po malem lomim ljudem kosti, a ne izpustim ga, če sem se koga lotila. Mogle mu izpijem in ga posušim. Kdo prešteje mrtvece, ki sem jih spravila jaz pod zemljo?“

Sedaj prisopiha Sušica in začne prav tiho pripovedovati: „Tudi jaz jih po malem pokopavam; kdor mi pride v past, mi ne uide več. Po pravici pravi pregovor: Naduha spravi človeka od kruha.“

Nato prihrope Kuga, se zasmeje vsem sestram in pravi: „Kaj boste ve, reve! Jaz bliskoma vsako veselje skalim. Ako le slišijo o meni, že trepečejo in prav zato mi ne morejo uteči. V kratkem ležé kupi mrličev za menoj, da jih težko pokopavajo.“

Tako so se bolezni bahale in hvalile svo-

je umetnosti, da jih je bilo groza poslušati. Nazadnje se priklati mednje tujka in reče:

„Sestre, ali mene kaj poznate? Ko bi mene ne bilo, bi ve vse ne imele nič dela. Jaz sedem z ljudmi za mizo, ko so dobre volje, jih vabim in zapeljujem, da se preob- jedo in preopijo, da dobrega preveč zau- žijejo, potem jih zgrabim in povedem, Smrt, tebi v roke. Druge bolezni le dodelajo, kar jaz začnem, in imajo potem ime namesto mene, jaz pa pri ljudeh ostanem nedolžna. Jaz vam priganjam, sestre moje, cele tru- me mladih ljudi s plesišča in od mize; jaz

St. John Ervine:

Kupčija

Ob pol treh je imel pogrebni sprevod kreniti od dekličine rojstne hiše do pokopališča, toda že dolgo pred to uro so se začeli zbirati pogrebci. Stali so na začetku steze, ki je peljala na pokopališče, in čakali. Dom umrle je gledal na stezo, in tako bo sprevod končal pot, komaj jo bo dobro začel. Meščani in sosede so se pomešali z možmi iz doline in z gričev in z ribiči iz zaliva, v katerem je utonilo dekle; in vsakdo je spregovoril o grozljivosti nesreče, brž ko je prišel do gruče znancev, potem pa je pogovor obrnil na tekoče zadeve mesteca.

John Mawhinney je prikoračil po stari poti, ki je vodila v Ballyshannon; ko je stal ob cesti, je ustavil Jamesa O'Hara.

„Kako si kaj, James?“ je rekel.

James O'Hara, slok lisjaški dedec, se je obrnil, ko je zaslišal Mawhinneyev glas. „Oh, za silo kar gre,“ je odvrnil. „Rinem. Kako pa ti?“

„No, niti ne tako slabo. Človek božji, to je pa grozno žalostna stvar s to deklico!“

„Je, je. Jej, spomnim se je še, ko je bila tolikšna — isto dekletce!“ Ko je to govoril, je spustil dlan do višine kolen. „Pa ime- mitna punčka je bila! Vedno je imela pri- pravljen odgovor, pa če si ji še kaj takega rekel; tako je bila bistra!“

Dvignil je pogled in ugledal Johna McClurga, ki je prihajal bliže. „Si to ti, John?“ je rekel.

McClurg, velik dedec z obrazom kot pol- na luna in z drobnimi nasmejanimi očmi, je prisopihal do njiju.

„Kdo pa drug!“ je odvrnil na Jamesov po- zdrav.

„Na semanji dan sem te videl na trgu,“ je rekel Mawhinney, „pa nisi gledal na mo- jo stran in tako me nisi videl. Si dobro pro- dal živino?“

vam izročam pijance, žganjarje in požeru- he, ki preradi obirajo kopune, pa tudi sne- deže, žerce, ki se krompirja preobjedo. Ni ga stanu ne starosti, kjer bi jaz ne imela dela. Ljudje mi sami pomagajo, da jih mo- rim. Slovenci me imajo prav radi, a po ime- nu me še niti ne poznajo. Nekateri mi pra- vijo, da sem Požrešnost, drugi me imenu- jejo Lakomnost, tretji Nezmerčnost. A vsak pravi, kadar zbolijo, da nisem jaz kriva. Go- spoda dolži vreme, kmetje pa hudobne lju- di, češ da jim je uročeno, ako ne morejo ozdraviti. Tako je ves svet moje morišče. Smrt, jaz sem tvoja prva dekla!“

„Molči!“, zavpije Smrt, „da ljudje ne sli- šijo, kaj ti na tihem z njimi delaš. Vse bo- lezni morajo priznati, da si ti, Požrešnost, moja prva dekla.“

„Ja, niti ne tako slabo! Lahko bi jo bo- lje in lahko bi jo slabše.“

„Si prodal tudi tisto teličko, ki si jo imel na sejmu?“

„Nisem. Za tisto ceno je nisem hotel dati —“

O'Hara ga je udaril po laktu. „Si prišel na pogreb?“ je rekel.

„Nekaj so govorili, da bo ob pol treh,“ je odvrnil Mawhinney, „ampak po mojem bo pozneje. Kaj — saj še vlaki pridejo od tam in iz Derryje! In kosilo bodo tudi hoteli imeti, ko stopijo dol. Tri bo, preden se bodo sploh pokazali skozi vrata!“

„Da, da, tako bo,“ je rekel James O'Hara, potem pa se je obrnil k Johnu McClurgu: „Pa si jo drago cenil, tisto teličko?“ je vpra- šal.

McClurg je odgriznil kos dolge, uvite, o- gabne klobase tobaka; ko ga je nekaj časa valjal po ustih, je pljunil rumeno slino čez plot in rekel: „Ti bi lahko rekel, da sem jo predrago, jaz bi pa lahko rekel, da sem jo prepocenil!“

„Jaz sem dekle še videl,“ je povedal Mawhinney, „preden je šla v vodo; pa še smejala se je in šalila, kot le kaj! O, Bog nas varuj take smrti!“

„Presneto dolgo so jo iskali!“

„Dolgo, dolgo.“

„Na pet funtov si jo cenil, teličko, John McClurg?“ je rekel O'Hara.

„Na pet, pa še precej gor!“

„Našli so jo prav na mestu, kjer je šla na dno,“ je pletel dalje Mawhinney z gla- som, ki je pripovedoval nešteto krat ponav- ljano zgodbo. „Jej, če pomisliš, kam se na- zadnje vrne telo!“

„Da, da!“

„Kdo pa je tisti v škricih in cilindru, ga poznaš?“ je vprašal možak poleg Mawhin-

Vprašanja

Ko sem bil sinoči v prvem mraku na vr- tu, je tako čudežno pelo v listju jablan in hrušk in v vrhovih divjih kostanjev ob ce- sti za vrtom. — Kaj je pelo tako čudežno, mamica?

Veter je bil najbrž, otrok moj, ki je pel. Veter? A kje se nauči veter takih pesmi? Saj takih ne znaš peti niti ti, mamica. Kje se jih torej on nauči?

Po vsem svetu hodi, čez morje in čez go- re, po mestih in po vaseh in tam sliši sto in tisoče pesmi — kako bi se jih ne na- učil?

To je res, mamica. Lahko se jih nauči, ker hodi križem sveta. — A oni večer, ko sem šel spet poslušat, kaj bi bilo v mraku na vrtu, je tako jokalo v drevju. Kdo je jo- kal, mamica? Ali tudi veter?

Mislil, da veter.

A zakaj je jokalo tako žalostno? Saj ne jo- kaš tako žalostno niti ti, mamica, kadar jokaš... Ali ne veš tega, mamica, — ker molčiš?

Vem, otrok moj. Slišal je pač jokati ma- mico, ki ji je umrl otrok, tako majčken in tako srčan, kakor si ti, dete moje. Pa se je naučil od nje in je jokal z njo. Zakaj nihče na svetu ne joka tako bridko kot ma- mica, če izgubi takšnega srčka, kakor si ti, mali moj otrok...

neya, ko je nekdo v fraku potrkal na vrata pokojničine hiše.

„Še nikdar ga nisem videl,“ je odvrnil Mawhinney. „Tujec bo v mestu, po mojem že. Ga ti poznaš, James?“

„Ne,“ je odvrnil O'Hara. „Mogoče je pri- šel z vlakom. Poštni je že pripeljal. Lej ga! Thonderjev Patrick Magrath je s poštnim vozom že okoli vogala!“

„Mogoče pa res!“ Mawhinney je poprijel zgodbo o utopljenem dekletu. „Si bral, kaj je v Derryjskem dnevniku pisalo o njej?“ je rekel. „Kar lepa stvar! In tista mlada s poštnega urada je napisala še pesem zra- ven!“

„Da, sem videl. Čedno! Nisem si mislil, da bi tista zmogla kaj takega!“

„Zakaj pa ne, saj je v državni službi, ne?“

Dva mladeniča, od katerih je eden nesel dragocen venec, sta prišla do vrat in takoj so ju spustili noter.

„Križana gora, poglej si samo ta venec!“ je vzkliknil John Mawhinney. „Jej, ta je pa moral nekaj veljati!“

„Ja, saj so ga kupili fantje od Y.M.C.A. Z enim od njih se je mislila poročiti. Nisi nikoli slišal o tem?“

„Ne! S kom pa?“

(Konec na 8. strani)

Mrliča spremljal sem...

Mrliča spremljal sem k pogrebu, bil blag je, meni drag mrlič; duh plaval mu je proti nebu, preroben, mlad ko Feniks ptič.

Povešal teme sem otožno, le stežka si dušil solzé in duh pošiljal moj pobožno zanj prošnje gor je in zasé.

A drugih vrste so kramljáje skazávale mu „zadnjo čast“ in, svet vesoljni rešétáje, pogreba uživale so slast.

„Duh, vrni v truplo se!“ - zakličem, „odvzemi s krste te pokrov, kramljače te brezčutne z bičem srdit zapodi spet domov!“

Simon Gregorčič

fovsko stolico z vsemi njenimi zakladi. Dal je bil dovoljenje, da sme priti.

Pred cerkvijo se je zgornjalo krdelo o- trok okoli belega oblačila in okrog črne su- tane. Ker sta oba stala v nasprotni svetlo- bi, ni mogel L'Abbé Violone razločiti potez.

„Bonjour, Monsieur L'Abbé,“ je zaslišal nato prijateljski, prijazni glas, in nasproti mu pride črna duhovniška suknja. Zdaj je mogel videti moža pred seboj, to se pravi, če je pogledal k njemu kvišku.

Vse odlično spoštovanje, vsa čast! Celó pogorje Jura nima tako prekrasne visoke jelke, ki bi streló nase vlekla. Prvotna po- doba moči in dobrosti je ta skoraj grdi člo- vek. Njegove spremljevalke Abbé ni pogle- dal, le globoko se je priklonil, na vladno zahvalo mlade gospo ni nič odgovoril.

Toda sam je prevzel vodstvo, da jim raz- kaže. Najprej tisočletno cerkev s prekras- nim portalom v najčistejšem romanskem slogu, z globokimi vrati, ki so bila okraše- na z neštevilnimi lesenimi reliefi. Otroci so pazljivo poslušali razlaganje zvedenega Abbeja ter so si goreče prizadevali, da bi dognali podobnost oblik s katerokoli že znano rečjo. Ko je Abbé odprl vrata, so bili še tako prevzeti od zunanje svetlobe, da sprva niso videli nič drugega kakor črno praznino z nekaterimi svetlimi pikami. Šele polagoma so se razpustili in prikazali obri- si stebrov, klopi in pa starih oseb, ki so se prestrašene premaknile iz spanja in zdaj le s težavo iskale konec svojih molitev. Konč- no so starčki in starke vstali, najprej so za- hip neodločno obstali, nazadnje se pa ra- dovedni pridružili otrokom. Bilo je vendar enkrat spet kaj drugega in naposled je bilo

vendarle v cerkvi videti kaj novega, česar še niso bili poprej nikoli opazili. Bile so po- dobe, izrezljane in naslikane svetniki, klopi s svojimi prelepimi lesenimi okraski in kaj šele prižnica; veliko, veliko ljudi jo je de- lalo celo življenje, da je bila dovršena. „Umetnina,“ je dejal tuji župnik, „ki je edinstvena na svetu.“

Ker je bila cerkev posvečena svetemu nadangelu Mihaelu, je bilo na baldahinu vi- deti angela prekonaravne nadčloveške ve- likosti, s sulico oboroženega, ki je pehnil v globočino neko postavo, katera je bila na- pol zmaj, napol vrag. Nadangelova noga je stala na tilniku svojega protivnika, njego- va sulica se je spodaj pod iztegnjeno roko pošasti zapčila v prsi. In kako se je krem- žil in obenem škripal z zobmi. Otroci so bi- li kar trdi od občudovanja.

L'Abbé Violone je bil tolikanj neprevi- den, da je pripomnil, da se ta umetniška za- misel še večkrat ponavlja v izrezljanih o- kraskih klopi.

Zdajci so šli otroci v cerkvi iskati vraga. Nekega malčka, ki so ga dolgo iskali, so na- posled našli zadaj za klopjo, kjer je kle- čal pred takšno hudobčovo podobo, zelo marljivo se je trudil, da bi vsaj jezik po- molil venkaj in obenem zaškripal z zobmi. Od napore je bil rdeč kakor kuhan rak.

„Kakor kak odrasli,“ se je smehljaj sta- ri župnik.

V zakristiji je bilo mnogo videti. Keli- he, ki so se lesketali od dragih kamnov, monštrance, z zlatom vezene ornaté, ško- fofske čepice, svete relikvije, darove kra- ljev in cesarjev, in mnogo pisanih starih podob.

Prisrčno veselje nad vsem je občutila mlada učiteljica, kakor se je zdelo. To je bilo videti iz načina, kako je reči znala pre- vidno in spoštljivo prijemati: sploh je pa imela roke, ki so bile videti za to nalašč ustvarjene. Poduhovljene, ozke, bele roke; „gotske“, si je mislil večak v umetnosti — takšne roke je bil poznal le na podobah svetnikov in na svoji materi.

Ko so si ogledali zakristijo, je prišlo na vrsto mračno prekrizano hodišče in pa od le-tega obdano grobišče, obrito s svetlobo, s svojo krasoto, stkano iz cvetic in me- tuljev.

„Oh, kako lepo, kako lepo,“ vzklikne tu- kaj mladenka in obstane kakor ukovana.

Zdaj je videl L'Abbé Violone učiteljico prvič v obraz. Bila je tako dovršeno lepa, da je mogla obenem božansko dvigniti in globoko potlačiti. Njena lepota je bila ne- kako že odmaknjena zemlji. In vendar... kdor jo je srečal, bi moral vse življenje hre- peneti po nji. To je hrepenenje, ki ne pozna niti bolečine niti grenkosti, hrepenenje, ki nosi samo v sebi odrešenje.

L'Abbé Violone jo je pogledal ter se je veselil nad njeno čistostjo in popolnostjo. Šla sta drug zraven drugega po temnem prekrizanem hodišču in nista govorila; me- nil je, da jo že dolgo časa pozna.

Le gospod župnik je šel z njima navzgor v knjižnico; otroci so ostali spodaj s starimi vred, oboji izročeni medsebojnemu varstvu. Zgoraj jih je obdalo slovesno molčanje sa- mostana. L'Abbé Violone je predstavil svo- je knjižne zaklade, kakor predstavi kdo pri- jatelj, bil je ponosen na občudujoče prizna-

nje, katero so prejele knjige od njegovih dveh gostov. Potem je odprl okno in poka- zal z roko na svoje ljubljene gore: „Le Chasseral!“

Na vrhu zgoraj se je veter igral z lahкими zastavicami oblakov, gorski boki so se že vijoličasto svetili.

„Gotovo je viharo tam gori,“ je menil gospod župnik.

„Gotovo je prekrasno tam gori,“ je od- vrnila mladenka.

„Ali vam je veter ljub?“ jo je prvič na- govoril L'Abbé Violone.

„Gospodu L'Abbéju je morebiti znana pe- sem Prudhommova:

„Si j'aime le vent...?“

„C'est que passionnement

Il a étreint le monde...“

je dopolnil Abbé in oba sta takoj umolk- nila.

„Ali je še kaj, da bi si ogledali?“ povpra- ša gospod župnik.

„Ce želite, še puščajniško bivališče pre- cej zadaj za samostanom, na polovični vi- šini tega hriba.“

Šli so k puščajnikovemu bivališču. Vsi so šli z njimi vred: otroci, starčki in starke in pa vratar. Pot navzgor je bila lahka, to- da hoja je postala skoraj lahkomišelná. O- troci so s svojo mladostjo nalezljivo vpli- vali na stare. Gospod župnik je kresal do- brodušne šale in dovtype, pri katerih se je celo ostrí in resnobni Abbé moral smeati. Učiteljica je ponudila roko staremu, okor- nemu očancu in vso pot se je dala kaditi od dima njegove pipe.

(Dalje prihodnjič)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

paši, zdaj na jesen pa je ponorel in je zasledoval ovce, da so se na begu končno upehale, nekaj jih je pobil.

Da ne bi povzročil med drobnico na paši še več škode, je humberški upravnik gozdov naročil selskemu gozdarju Drießlerju, naj ga ustrelji. Toda lažje rečeno, kakor storjeno. Divji oven je namreč silno čuječ, ima posebno dober nos in ga je zelo težko zaleteti.

Pa se je gozdar Drießler izkazal za mojstra v lovu: s preciznim strelom je škodljivcu upihnil življenje. Lahko bo ponosen na lovsko trofejo, na rogovilasto glavo ustreljenega ovna, saj take noben lovec od blizu in daleč ne more pokazati!

CELOVEC

(Nenavadna prometna nesreča)

V sredo dopoldne se je peljal policijski inšpektor Rudolf Adamič, doma iz St. Petra pri Celovcu, s svojim mopedom po Velikovski cesti proti mestu. Za njim je pripeljal z avtom F. Winkler, gostilničar iz okolice St. Gertraud v Labotski dolini. Ko

je prišel do policista, je zadel vanj in ga vlekel kakih 50 m s seboj — najprej na hladilniku, od koder pa je padel tako nesrečno na cesto, da je pri tem zadobil smrtno poškodbe in kmalu nato umrl. Nesreča se je dogodila v neposredni bližini hiše ponesrečenca.

Pri zaslišanju je Winkler izjavil, da vozniška z mopedom sploh ni videl. Pri sledeči zdravniški preiskavi pa je bilo ugotovljeno, da je bil neprevidni šofer šele pred kratkim odpuščen iz bolnice, kjer se je zdravil zaradi bolečin v glavi in da fizično ni sposoben voziti avto; zato so mu odvzeli šofer-sko izkaznico.

Pokojnega inšpektorja Adamiča, starega šele 60 let, so ob zelo veliki udeležbi pokopali preteklo soboto na domače župnijsko pokopališče v St. Petru. Smrt pokojnika je za družino še zato tem hujši udarec, ker je to letos že tretji smrtni slučaj v tej družini, kot je omenil domači preč. g. župnik Brunner v lepem poslovnem govoru ob grobu pokojnika (v začetku leta tast, pred dobrim mesecem pa sin Rudi v najlepši mladeniški dobi). Naj počiva v miru!

Kupčija

(Nadaljevanje s 7. strani)

„Menda z mladim McCrackenom!“

„Kaj! S tistim?“

„Da! Temu se je tudi pobesil nos, kaj! John McClurg, bi jo dal za šest funtov?“ reče O'Hara, imajoč v mislih spet semanji dan in telico.

„Mogoče bi jo, če bi mi jih kdo ponudil!“

„Marsikdo bi dal takle venec za dekle, po mojem žel!“ je spet rekel John Mawhinney.

„Ja, to je pa res. Se pa neha pobožnost, kjer se smrt začne! Pa si mi jih misli ti ponuditi, James, za telico?“

O'Hara je stopil malo preč od gruč in se spet vrnil, prskaje tobačno slino predse. „Ja, ravno sem si mislil! — Bog ve, ali bi jo ti dal, če bi ti jih kdo ponudil! Jaz ti ne bi mogel ponuditi več kot pet funtov!“

„Ja, toliko je pa isto kot nič! Za ta denar se že ne ločim od telice!“

„Zdaj se jih je pa že precej nabralo,“ je rekel O'Hara in se obrnil k množici. „Po mojem bo lep pogreb!“

„Bo, bo! Lepše sem pa tudi že videl. Takrat, ko je umrl doktor Cochrane. Se spomniš? To je bila procesija in pol!“

„Ja, takrat je pa bila. Skoraj za miljo dolga!“

Vrata so se počasi spet odprla, prikazali so se možje, ki so nosili rumeno krsto na ramenih. Globok mir se je spustil nad vaško cesto, vse glave so se odkrile; tu pa tam si je kakšna ženska z naglavno ruto ovila obraz in zajokala. Pogrebci so zanesli krsto prek ceste na stezo, ki je peljala na pokopališče, ljudje s ceste so stopili v korak z njo in počasi šli proti grobu. Iz zvonika je mehko potrkavalo in v hiši, iz katere so ravnokar prinesli truplo, je bilo slišati žensko tožbo in jok.

„Šest funtov ti bom dal za tisto teličko,“ je rekel James O'Hara, ko je šla krsta mimo.

„Ah, Bog ji daj mir in pokoj!“ je zamrmral McClurg. „Za manj kot šest funtov deset je ne pustim!“

„Jaz pa ne morem dati več kot šest!“

GLEDALIŠČE V CELOVCU

(Konservatorij, Mießtalerstraße)

Petek, 1. nov.: Ni predstave! — Sobota, 2. nov., ob 19.30: Die Physiker (Fiziki). — Nedelja, 3. nov., ob 15. uri: Don Carlos. (1. predstava za GWA-nedelja in za podeželski nedeljski abonma.) — Sreda, 6. nov. ob 19.30: Don Carlos. (3. predst. za abonma B in za GWF-sreda, 1. predstava za GWA-sreda in za podeželski abonma-sreda.) — Četrtek, 7. nov., ob 19.30: Die Physiker (Fiziki). — Petek, 8. nov., ob 19.30: Der Widerspenstigen Zähmung (Ukročena timoglavka) (4. predstava za A-abonma in za GWF-petek, 2. predstava za GWA-petek in za podeželski petkov abonma.) — Sobota, 9. nov., ob 19.30: Don Carlos. — Nedelja, 10. nov., ob 15. uri: Schwarzwaldmädel (Schwarzwaldska dekleta).

Za vse predstave je tudi prosta prodaja vstopnic!

PREDSTAVE KOMORNEGA ODRA

Nedelja, 3., sobota, 9., nedelja, 10. nov.: Ein netter Herr (Čeden gospod). — Sreda, 13. nov.: Berlinski kabaret s Christine Eisler in B. A. Mertz: Heute mir — morgen dir (Danes meni — jutri tebi). — Nedelja, 17. nov.: Ein netter Herr (Čeden gospod), (zadnjič!).

Začetek vsakokrat ob 19.30. — Prosta prodaja vstopnic.

Filmska ocena

Borovlje: Petek, 1. 11.: Der Graf mit der eisernen Faust (V). (Pustolovski film o grofu, ki se bori proti nekemu baronu za meščansko dekle.) — Sobota 2. 11.: Ihr schönster Tag (III). (Film o družini cestnega železničarja.) — Nedelja, 3. 11.: Der verun-

Šport

Koroška — Gradiščanska

2:1 (1:0)

Koroška nogometna reprezentanca je premagala Gradiščansko z 2:1 (1:0) in sicer za „Pokal države“. V prvi tekmi je zmagala Gradiščanska 3:0. Strelci: Lorber I v 12. in Lintschnig v 80. minuti, za Gradiščansko pa Zach v 68. minuti. Gledalcev je bilo 2.000. Zmaga koroških nogometašev je bila prepričljiva.

Lorber I (štev. 11) najboljši napadalec v tekmi Koroška — Gradiščanska

treute Himmel (I**). (Da bi si zagotovila nebesa, je žrtvovala neka kuharica ves svoj denar za ne-ljubljenega nečaka, da bi študiral bogoslovje. Končno pa spozna, da je prišel njen denar v roke sleparju. Zelo priporočljiv film za vse!) — Torek, 5. 11.: Sie nannten ihn Rocca (V). (Mlad brezvesten moški hoče napraviti druge odgovorne za svoje brezsmiselno življenje.) — Četrtek, 7. 11.: Der sechste Mann (IVb). (Kriminalni film, moralni zadržki.)

Bistrica v Rožu: Petek, 1. 11.: An heiligen Wassern (IIa). (V švicarski gorski vasi zahteva vzdrževanje vodovoda marsikatero človeško življenje, kar privede do napetosti med vaško skupnostjo.) — Sobota, 2. 11.: Vertauschtes Leben (IV). (Zaradi zamenjave dveh dojenčkov za časa vojne prideta dve družini po 18 letih v težke konflikte.) — Nedelja, 3. 11.: Der tolle Amerikaner (IIa). (Pariškega tovarniškega delavca privede njegov ameriški luksuzni avto v precejšnje težave.) — Sreda, 6. 11.: Das Mördertrio (IV). (Kriminalni film. Poizkus atentata na nekega orientalskega državnika.)

Št. Jakob v Rožu: Sobota, 2. 11.: Das Rätsel der grünen Spinne (IV). (Kriminalni film. V nekem nočnem lokalu odkrijejo nekega morilca.) — Nedelja, 3. 11.: Drei Liebesbriefe aus Tirol (II). (Mlad komponist popevk se uveljavi in pridobi srce neke pevke.) — Sreda, 6. 11.: Auf der Kugel stand kein Name (IVb). (Kriminalni film iz divjega zapada. Za odrasle s premislekom.)

MEDNARODNI NOGOMET:

Avstrija — Madžarska

1:2 (0:2)

Madžarska državna reprezentanca je v Budimpešti preteklo nedeljo premagala avstrijsko državno moštvo. Čez 60.000 gledalcev, izmed teh skoraj 10.000 Avstrijcev, je s čustvenimi vzkliki zasledovalo to lepo igro. Moštvi sta bili skoro enakovredni razen napadalne akcije Madžarov, ki je prednjačila, s čimer so tudi dosegli zaslužno zmago.

Najboljši igralci v avstrijskem moštvu so bili: Fraydl, Glechner, Frank, Kolecnik ter v drugi polovici vstopil Vielhöck. Gole za Madžare: Albert v 16., Sandor v 27. minuti; za Avstrijo pa Vielhöck v 80. minuti.

Požarna bramba St. Janž — Požarna bramba Svetna ves 3:0 (0:0)

V lepi tekmi so premagali šentjanjski gasilci Svetno ves zaslužno s 3:0. Igra ni bila hitra, ampak zato tehnično lepa, tako da so številni gledalci prišli na svoj račun. Najboljši mož na igrišču je bil Gabriel Hanzek, ki je imel zelo dobro organizirano obrambo, tako da nasprotniki niso mogli ustreliti niti enega gola. Pohvalo zaslužijo še Hafner Mihej in Markej (sinova Lipana Hafnerja), Blüml Mihej in Einspieler Pepi. Gole so ustrelili: Schweiger Rupi, Hafner Mihej in Weiss Hanzek.

Smola pa je kljub zmagi bila pri šentjanjskih, ker si je Weissov Hanzek tik pred koncem igre zlo-mil nogo.

Tretja zmaga KDZ

Kar ne moremo se načuditi sijajnemu položaju mladega nogometnega moštva KDZ. Po dveh zmagah in enem neodločenem rezultatu je sledila zadnja sobota 3. zmaga. Zmagali so nad KSJ z zmago 2:0. Oba gola je ustrelil mladi igralec Spieler. Da naši niso dobili gola, se je treba zahvaliti dobremu in spretnemu vratarju Crnjaku.

Naš naslednji nasprotnik bo St. Paul v Labotski dolini. Tega se seveda zelo bojimo. Ali kljub temu bodo naši dali vse iz sebe. Igra bo v St. Paulu 10. novembra.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

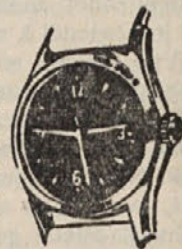
SOBOTA, 2. nov.: 9.00: Od pesmi do pesmi, od srca do srca. — 18.25: Na dom obujaš mi spomin... — NEDELJA, 3. nov.: 7.30—8.00: Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 4. nov.: 14.15—14.55: Poročila, objave. Pregled sporeda. — Kar po domače. — 10 minut za športnike. — 18.00—18.15: Za naše male poslušalce. — TOREK, 5. nov.: 14.15—14.55: Poročila, objave. — Selska dekleta pojo. — Iz ljudstva za ljudstvo: Ana Pavlič iz Železne Kaple (2.). — SREDA, 6. nov.: 14.15—14.55: Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 7. nov.: 14.15—14.55: Poročila, objave. — Športni obzorik. — PETEK, 8. nov.: 14.15—14.55: Poročila, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Prof. dr. Metod Turnšek: Zvezdi našega neba — Konstantin in Metod (4.). — SOBOTA, 9. nov.: 9.00—10.00: Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 10. nov.: 7.30—8.00: Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Sreča. — „Moj mož je imel srečo!“ — „Na kakšen način pa?“ vpraša soseda. — „I no, včeraj se je dal zavarovati zoper ne-zgode, danes pa mu je padla s strehe opeka na glavo!“

Najbolje kupite ure, nakit in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschg. 9
Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

Najnovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinjske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

Velika izbira

perila in blaga

pri

L. Maier
Klagenfurt, Alter Platz 35

RADIO-TELEVIZIJO ugodno kupite pri

Radio

UHRMANN

KLagenfurt (poleg kina Prechtl)

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN
Klagenfurt, Burggasse
Ugodna plačila na obroke